

ONKO TILAA HILJENTYÄ?

Seurakuntien nuorisotiloissa sijaitsevien hartaus- ja hiljentymisenpaikkojen kartoittaminen

Eetu-Ville Mantere

Henri Mäki-Kahma

Opinnäytetyö, Syksy 2014

Diakonia-ammattikorkeakoulu,

Sosiaalialan koulutusohjelma

Sosionomi(AMK) + Kirkon nuorisotyönohjaajan virkakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Mantere, Eetu-Ville & Mäki-Kahma, Henri. "Onko tilaa hiljentyä?". Seurakuntien nuorisotiloissa sijaitsevien hartaus- ja hiljentymisenpaikkojen kartoittaminen. Syksy 2014. 61s., 4 liitettä. Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyönohjaajan virkakelpoisuus.

Opinnäytetyössä tavoitteena oli kartoittaa nuorisotiloissa sijaitsevia hartaus- ja hiljentymisenpaikkoja sekä kerätä nuorten ajatuksia hartauselämästä. Työssä tutkitaan seurakunnan nuorisotyön ja nuorisotilojen historiaa sekä nykytilannetta. Pyrkimyksenä oli koota vastanneiden nuorten ajatuksia hartaudesta ja hartaustilanteesta vertailemalla vastauksia keskenään. Tästä muodostui aineisto siitä, millainen hartaustilanteen tulisi olla nuorten mielestä, ja mitkä asiat muodostavat hartaustilanteen. Työn tilaajana oli Diakonia-ammattikorkeakoulu.

Työn aineistona oli Diakonia-ammattikorkeakoulun opiskelijoiden keräämät haastattelut ja valokuvat Kristillinen kasvatus-jakson seurakuntaharjoittelun ajalta. Aineisto kerääminen tapahtui kevään 2013 aikana. Opiskelijoille jaetut ohjeet ja kysymyslomakkeet ovat työn liitteinä. Tutkimus toteutettiin osittain laadullisena tutkimuksena, sekä osittain määrällisenä tutkimuksena. Haastattelut toteutettiin sekä teemahaastattelun, että lomakehaastattelun periaatteita käyttäen.

Tutkimus osoitti että seurakuntien nuorisotiloista löytyy harvoin erityisesti hartautteen tai hiljentymiseen varattuja paikkoja. Opinnäytetyön tuloksien perusteella yli kolme neljästä nuoresta kaipaa sellaista joskus. Kuitenkin neljä viidestä kokee, että seurakunnan nuorisotyö tarjoaa paikan hartaudelle ja hiljentymiselle tarvittaessa. Usein seurakunnat tarjoavat sakraalitiloja nuorisotilojen läheisyydestä ja näitä sakraalitiloja voidaan käyttää hartauksien viettoon ja hiljentymiseen. Vastaajien mukaan hyvä paikka hartaudella ja hiljaisuudella on rauhallinen ja tunnelmallinen. Tilassa on mukavat huonekalut ja muu välineistön hartautteen. Vastaajien mukaan hartaudessa tärkeimmät piirteet olivat rauhallinen ja intiimi tunnelma sekä musiikki.

Asiasanat: kirkon nuorisotyö, spiritualiteetti, seurakunnan nuorisotila, hartaustila, teemahaastattelu, kvantitatiivinen tutkimus, kvalitatiivinen tutkimus

ABSTRACT

Mantere, Eetu-Ville & Mäki-Kahma, Henri. "Is there a space for silence?". Mapping for places of silence in parishes' youth facilities. 61p., 4 appendices. Language Finnish. Autumn 2014. Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Christian Youth Work. Degree: Bachelor of Social Services

The aim of the thesis was to survey for places of silence in parishes' youth facilities and youths' thoughts about devotional life. We studied the history and present of youth work and youth facilities in Finland. The aim was to gather young people's thoughts about devotion and the situation of devotion by comparing the answers that came from the interview. This way we were able to collect information on in which way the devotion situation should be according to young people and what elements devotion situations consist of. The thesis was ordered by Diaconia University of Applied Sciences.

Students of Diaconia University of Applied Sciences gathered data for the thesis during their practical placement. The interviews and photographs that students collected were used as a base of this thesis. Data was gathered during the spring of 2013. Instructions and question forms which were given to students were added to our thesis as appendices. The survey was partly qualitative and partly quantitative. For the interview we used a semi structured interview as well as an interview conducted with a predesigned form.

The survey showed that there are rarely any separately reserved places for devotion or silence in parishes' youth facilities. The results of the thesis show that over three of four young people would need a place like that from time-to-time. However four out of five experience that parishes' youth work offers a place for devotion or silence when needed. Often parishes provide sacral places right next to youth facilities and those sacral places can be used for devotion and silence. According to the respondents a good place for devotion and silence is a peaceful place with a good atmosphere and it is also home-like. The facility also contains comfortable furniture and other equipment for devotion. According to the respondents the most important qualities for devotion were a peaceful and intimate atmosphere and music.

Keywords: churches' youth work, spirituality, parishes' youth facility, place for devotion, thematic interview, quantitative research, qualitative research

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 TYÖN TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT	6
2.1 Nuorisotyö Suomessa	6
2.3 Kirkon nuorisotyön historia	9
2.4 Evankelis-luterilaisen kirkon nuorisotilat	11
2.5 Spiritualiteetti	12
2.6 Hiljentymisen ja rukous	14
3 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	17
3.1 Tutkimuskysymys, tarkoitus ja tavoitteet	17
3.2 Aiemmat tutkimukset	18
3.3 Aineiston keruu	20
3.4. Laadullinen eli Kvalitatiivinen tutkimus	21
3.5. Määrällinen eli kvantitatiivinen tutkimus	22
3.6 Luotettavuus ja eettisyys	24
3.7 Aineiston analysointiprosessi	26
4. TUTKIMUKSEN TULOKSET	28
4.1 Taustatiedot	28
4.3 Avoimet kysymykset	32
4.4 Työntekijähaastattelut	36
4.5 Työntekijöiden ja nuorten vastausten vertailu	39
4.6 Valokuvat	39
5. JOHTOPÄÄTÖKSET	45
6 ARVIOINTI JA POHDINTA	47
6.1. Tulosten luotettavuus ja arviointi	47
6.2. Tutkimuksen kehittämisideat	49
6.3. Pohdinta	49
LÄHTEET	52
LIITE 1. Ohjeistus opiskelijoille	56
LIITE 2. Kyselylomake	57
LIITE 3. Seurakunnan nuorisotilan työntekijän haastattelu	59
LIITE 4. Valokuvaohjeistus opiskelijalle	60

1 JOHDANTO

Kristinuskoa ja sen harjoittamista on tutkittu paljon. Kristinuskon harjoittamista tapahtuu kuitenkin lähes väistämättä jossain paikassa, oli se sitten katedraali, leirinuotio tai oma huone. Kirkkoja on myös tutkittu laajasti, mutta ne eivät ole ainoita paikkoja joissa uskontoa harjoitetaan. Näkemyksemme tilan tärkeydestä on tullut kokemuksina hyvistä ja huonoista tiloista, myös välillä on ollut tilanteita, jolloin hiljentymiselle soveltuva tila puuttuu kokonaan nuorisotyöltä. Mikä tekee tilasta hyvän hiljentymisenpaikan?

Tavoitteenamme oli tutkia Suomen evankelis-luterilaisten seurakuntien nuorisotiloja ja erityisesti niiden yhteydessä tai välittömässä läheisyydessä sijaitsevia hiljentymisen paikkoja. Opinnäytetyön tarkoituksena oli antaa seurakunnille ja seurakuntien työntekijöille tietoa ja ideoita, joilla oman seurakunnan hartaus- ja hiljentymisenpaikkoja voisi alkaa kehittämään tai suunnittelemaan. Työn on tarkoitus olla nuorilähtöinen, jossa nuoren ääni ja kokemukset tulisivat esille. Seurakunnan nuortentiloissa hartaus- ja hiljentymisenpaikkojen on tarkoitus palvella nuoria ja tuoda seurakunnan nuorisotyöhön monipuolista hengellisyyttä, tai ainakin antaa siihen mahdollisuus.

Opinnäytetyön on tilannut Diakonia-ammattikorkeakoulu, jonka kanssa olemme yhteistyössä miettineet tutkimuskysymyksiä ja keränneet opinnäytetyön tutkimuksen aineiston. Opinnäytetyön tutkimus on pääasiassa laadullinen, vaikka tutkimuksesta selviää hiljentymisen paikkojen määrä tutkittavien seurakuntien osalta. Aineistomme oli kolmiosainen. Aineiston ensimmäinen osa koostuu työntekijöiden haastatteluista, joista selvisi seurakuntien todellinen tilojen olemassaolo ja niiden käyttö. Toinen osio oli nuorten täyttämät kyselykaavakkeet, joista selvisi nuorten kokemukset seurakunnan hartauselämästä, sekä nuoren tarve hiljentymiselle. Kolmas osa oli tilojen valokuvaaminen, joita vertailimme visuaalisesti muuhun kerättyyn aineistoon

2 TYÖN TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT

2.1 Nuorisotyö Suomessa

Suomessa tehtävän käytännön nuorisotyön juuret ulottuvat pitkälle. Nuorisotyö on pitkään pohjautunut ryhmäoppimiseen, ajatukseen nuorten kasvamisesta ja luontosuhteeseen, joka näkyy leiritoiminta perinteessä. Vahvasti mukana perinteessä on nuoren tukeminen hänen oman identiteettinsä löytämisessä sekä itseilmaisussa. Työhön kuuluu usein vahva ryhmäyttämisen elementti. (Hoikkala & Sell 2008, 10–11.)

Auktoriteettisuhde nuorten ja heidän ohjaajiensa välillä on aina ollut jollain tasolla olemassa, vaikka suomalaisessa nuorisotyössä onkin hyödynnetty paljon nuoria vertaistyöntekoon (Hoikkala & Sell 2008, 10–12). Nuorisotyöntekijä voi hyödyntää asemallista- tai faktista auktoriteettia, jotka tarkoittavat asemasta johtuvaa, mitä armeija esimerkiksi käyttää, ja henkilökohtaisiin tietoihin ja taitoihin, eli faktoihin perustuvaa auktoriteettia. Asemallinen auktoriteetti ei välttämättä kannu nuorisotyössä niin pitkälle kuin faktinen auktoriteetti, jolla on mahdollista saavuttaa paremmin nuorten kunnioitus. (Köykkä 2014, 83.) Kauemmas historiaan mennessä nuorisotyö on ollut vahvemmin kasvatuksellista kuin viime vuosina, mutta kasvatuksellinen elementti on kuitenkin vielä havaittavissa ja jopa vahvistanut asemaansa nuorisotyössä. Suomessa nuorisotyö kuuluu nuorten vapaa-aikaan, koulun ja kodin ollessa yhteistyökumppaneita. Järjestöt ovat myös vahva osa-alue nuorisotyötä ja niiden historia ulottuu suomalaisen nuorisotyön alkuaikoihin. Uutena ulottuvuutena nuorisotyöhön on erityisesti tullut monikulttuurinen työskentely sekä Internetissä tehtävä työ. Internet on tuonut myös mukanaan kansainvälisen elementin nuorisotyöhön. (Hoikkala & Sell 2008, 10–12.)

Nuorisotyö voidaan jakaa eri tehtäviin eli funktioihin. Sosialisatiofunktio pyrkii liittämään nuoret yhteiskuntaan, kulttuuriin ja lähiyhteisöön. Yhteiskunnan ihanteiden välittyminen nuoriin ja heidän arvomaailmaansa on funktion tavoite. Ihanteet yksilöiden välillä yhteiskunnassa kuitenkin vaihtelevat, joka tekee pyrkimyks-

sestä ristiriitaisen, mutta jotkin ihanteet kuten rehellisyys, toisten kunnioittaminen ja suvaitsevaisuus ovat selkeästi valtaosan ihanteita. (Nieminen 2008, 23–24.)

Personalisaatiofunktion tarkoitus on kasvattaa ihmisestä yksilö. Tarkoitus on ohjata ihmistä omaksi itsekseen, joka tuntee omat tarpeensa ja pyrkimyksensä. Funktiossa pyritään tukemaan ja tunnustamaan nuori uniikkina yksilönä. Kompensaatiofunktio tasoittaa ja täydentää kahta edellistä funktiota. Tähän tehtävään liittyy vahvasti esimerkiksi erityisnuorisotyö ja projektit nuorisotyössä, joka luetaan täsmänuorisotyöksi. Kompensaatiofunktio auttaa nuoria, jotka ovat vaarassa syrjäytyä yhteiskunnasta tai joilla on esimerkiksi henkilökohtaisia elämänhallintaan liittyviä ongelmia. (Nieminen 2008, 24–25.)

Resursointi- ja allokointifunktio on osin politiikkaan keskittyntä. Nuorisotyön tarkoituksena tässä tehtävässä on vaikuttaa yhteiskunnan nuorille osoittamiin voimavaroihin, sekä siihen miten ne ohjautuvat. Nuorten tulisi itse siis vaikuttaa heitä koskeviin päätöksiin ja asioihin. Järjestöt ovat keino vaikuttaa nuorisopolitiikkaan, joka käsittelee nuoria koskevia yhteiskunnallisia asioita. (Nieminen 2008, 25–27.)

Edellä mainitut funktiot eivät sulje toisiaan pois vaan niitä voidaan toteuttaa myös yhtä aikaa nuorisotyön eri menetelmissä. Näitä funktioita voi toteuttaa myös nuorisotyöstä erillään olevat tahot, kuten esimerkiksi koulu, perhe ja sosiaalitoimi. Nuorisotyöllä on myös tunnustettu olevan piilofunktioita, jotka eivät ole tarkoituksen mukaisia nuorisotyön tehtäviä. Nuoret voivat oppia nuorisotyön kautta arvoja tai malleja, jotka eivät kuulu työntekijöiden varsinaiseen kasvatustarkoitukseen. (Nieminen 2008, 25–27.)

Eri tehtävien ohella nuorisotyötä toteutetaan eri oppimisympäristöissä. Oppimisympäristöt nuorisotyössä yrittävät usein viedä nuoren pois koulumaisesta oppimistilanteesta, joten sen luonne on ihmiskeskeistä. Epämuodollinen oppimisympäristö antaa arvoa nuoren kokemuksille, kehitykselle ja kasvulle, jolloin nuoren motivaatio kohoaa. Oppimisympäristöjen vahvuus nuorisotyössä on myös mahdollisuus monimuotoiseen oppimiseen. (Nieminen 2008, 28–29.)

Nuorisotyöllä on lisäksi oma eetoksensa, eli eettisiä ominaisuuksia, jotka ohjaavat työn tekemistä. Eetoksen avulla voi saada työstä kokonaisvaltaisen käsityksen, kuten esimerkiksi, miten funktiot toteutuvat ja oppimisympäristöt organisoidaan. (Nieminen 2008, 33–34.) Kuitenkin nuorisotyö on niin muuntautuva ja ailahteleva työmuoto, että se luo haastetta ja tarvetta jatkuvalla työn eettiselle pohdinnalle (Rauas 2012, 106). Etiikka on moraalin pohdintaa teoria tasolla, ja siksi moraaliksi on se, joka näkyy käytännön nuorisotyössä. Moraali on hyvän ja pahan erottelua toisistaan ja etiikka niiden perusteiden tutkimista. Eetoksella annetaan suunta nuorisotyön moraalille ratkaisuille. (Nieminen 2008, 33–34.)

Nuorisolain tarkoituksena on nuorten hyvinvoinnin edistäminen tukemalla heidän kasvuaan ja itsenäistymistään. Aktiivisen kansalaisuuden ja sosiaalisen vahvistumisen edistäminen, sekä nuorten kasvu- ja elinympäristöjen parantaminen pyritään toteuttamaan lain mukaan yhteisöllisyydellä, yhteisvastuulla, yhdenvertaisuudella, tasa-arvolla, monikulttuurisuudella ja kansainvälisyydellä. Toteutumista pyritään edistämään myös terveillä elintavoilla, sekä ympäristön ja elämän kunnioittamisella. (Nuorisolaki 2006.) Julkihallinnollinen nuorisotyö ja nuorisopolitiikka on pääsääntöisesti lain ohjauksen alaisuudessa (Nieminen 2008, 22). Koko nuorisotyön kenttä kuitenkin näyttää toteuttavan nuorisolain ihanteita.

2.2 Suomen evankelis-luterilaisen kirkon nuorisotyö

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon nuorisotyön erityispiirre on hengellisyyden läsnäolo työssä. Tärkeä lähtökohta työssä on uskon harjoittamisen perinteiden siirtäminen aina uusille sukupolville, sekä kristillinen kasvatus. Kirkon nuorisotyö Suomessa on hyvin omanlaisensa ja laajasti kehittynyt verrattuna muihin maihin. Suomalaisen nuorisotyön juuret ovat kuitenkin lähtöisin 1800-luvun kansainvälisistä malleista. (Launonen 2008, 78–79.)

Kristillinen nuorisotyö jaotellaan pääsääntöisesti kolmeen eri luokkaan, jotka palvelevat eri ikäryhmiä. Ensimmäinen ovat 7–14-vuotiaat varhaisnuoret, toisena 15–18-vuotiaat nuoret, sekä kolmantena 18–29-vuotiaat nuoret aikuiset. Seurakuntien tarjoamasta toiminnasta varhaisnuoret osallistuvat pääosin ker-

hoihin, partioon ja pyhäkouluun. Rippikoulutyö ja isostoiminta ovat laajuudellaan alkaneet hallita koko kirkon nuorisotyön yleisilmettä. (Launonen 2008, 82–84.)

Nuorista suurin osa osallistuu rippikouluun ja varsinkin suurissa seurakunnissa jatkaa vielä rippikoulun jälkeen isostoimintaan. Tietyntyyppisen ikäluokan hallitseminen voi pudottaa toiminnasta pois muita ikäluokkia, kuten 13–14-vuotiaat, jotka jäävät rippikoulun ja varhaisnuorisotyön väliin, tai nuoret aikuiset, jotka usein jäävät ulkopuolelle lähes kaikesta kirkon toiminnasta (Helenius 2005, 339–340). Syynä voi olla monet elämän muutokset, kuten paikkakunnalta pois-muutto ja opiskelu aloittaminen. Tutkimus tulokset osoittavat nuorten aikuisten suhteen olevan kirkkoa ja uskontoa kohtaan hyvin väljä ja passiivinen. Kaikki nuoret eivät kuitenkaan tähän yhdy, ja nuoria aikuisia löytää enimmäkseen kirkon toiminnan vapaaehtoisista. (Launonen 2008, 82–84.)

Kristillinen nuorisotyö, on luonteeltaan sosiaalista, pedagogista ja hengellistä. Nämä synnyttävät yhdistyessään sosiaalipedagogiikan, kristillisen kasvatuksen ja diakonian, joista jokainen kuuluu vahvasti kristilliseen lapsi- ja nuorisotyöhön. Sosiaalinen, pedagoginen ja hengellinen ulottuvuus on usein esillä onnistuneessa nuorisotyön toiminnassa. Ulottuvuudet korostuvat erilaisilla eri ikäryhmien kanssa työskennellessä. (Launonen 2008, 85–86.)

2.3 Kirkon nuorisotyön historia

Nuorisotyön historia Suomessa perustuu kasteopetukseen. Opetus tapahtui kotona ja kirkon tiloissa, ja se toteutui rippikouluna, kinkereinä, lukkarinkouluna ja kiertokouluna. Opetusmateriaaleina olivat käytössä virsikirja, Katekismus ja Raamattu. 1880-luvun muutokset ihmisten ajatusmaailmassa kirkkoa kohtaan ja kirkosta erkaantunut koulutus sekä pelko nuorison ajautumisesta väärille teille loivat tarpeen kristilliselle nuorisotyölle. (Kallinen & Huttunen 2005, 295.)

1900-luvun alussa Teologisen seuran jäsenet olivat vahvasti puolustamassa kirkon sanomaa ja tukemassa, sekä perustamassa kristillisiä järjestöjä. Ensimmäisiä ja tärkeimpiä nuorten järjestöjä Suomessa olivat Suomen Pyhäkouluyh-

distys, Nuorten Miesten Kristillinen Yhdistys, Suomen Evankelis-luterilainen Nuorukaisyhdistys sekä Nuorten Naisten Kristillinen Yhdistys, jotka perustettiin 1800-luvun lopussa. Muun muassa Raamatun lukeminen, kuorotoiminta sekä siveellisyys- ja raittiustoiminta kuuluivat kristillisten yhdistysten toimintaan. (Kallinen & Huttunen 2005, 296.)

Vuosisadan vaihteen tienoilla teollistuminen kiihtyi ja kirkon kriisi syveni, papisto menetti säätyarvonsa ja kristilliset nuorisjärjestöt vahvistuivat. Järjestöissä alkoi sukupuolineutraali aikakausi, jolloin tytöt ja pojat voivat yhdessä osallistua eri toimintoihin. 1920–1930 -luvuilla tuli uskonnonvapauslaki, jolloin myös nuorisotyö tuli osaksi seurakuntaa. 1940-luvun lopulla kristilliset järjestöt hiipuivat. (Launonen i.a.) Kirkon nuorisotyönohjaajien koulutus alkoi Järvenpään Lutheropistossa vuonna 1949 (Häkkinen 2006, 69; Launonen i.a.). Nuorisotyö lamaan-tui lähes täysin sodasta johtuneen työvoima- ja tilanpuutteen vuoksi. Sodan jälkeän nuorisotyön seurakunnallisuus vahvistui. (Launonen i.a.) Muita rakentavia ilmiöitä oli yhtenäisempi Suomi sisällissodan poliittisen jaon jäljiltä (Kallinen & Huttunen 2005, 301).

Nuorisotyöntekijöiden koulutus kasvoi ja ammatillistui. 1960-luvulla nuorisotyö jakautui koulutyöhön ja erityisnuorisotyöhön. Rippikoululeirit alkoivat yleistyä, ja se loi suuren pedagogisen muutoksen rippikoulutyöhön. Leiritoiminnan seurauksena alkoi isosten koulutus ja isostyö tuli osaksi rippileirejä. Saapastoiminta alkoi katupartioinnilla, sekä partioinnilla nuorten rock-festivaaleissa. (Kallinen & Huttunen 2005, 305–306.)

Suomalainen gospel-musiikki tuli seurakuntiin, mistä syntyi Nuoren Seurakunnan Veisukirja 1970. (Launonen i.a.) Gospel toi kitaran käytön kirkkomusiikin säestykseen, ja siitä keskusteltiin seurakunnissa (Kallinen & Huttunen 2005, 304). Kasvatuksen yhteiskunnalliset muutokset loivat paineet kirkolle uudistaa myös omaa kasvatusohjelmaansa. K-ohjelma oli kirkon kasvatuksen kokonaisohjelma, jonka tarkoitus oli yhtenäistää kirkon kasvatusta ja vahvistaa kirkkoa sisältäpäin. Ikäryhmä- ja tavoitekeskeisyys oli periaatteina. K-ohjelma todettiin liian haasteelliseksi käyttää, koska se oli liian suureellinen ja siksi raskas. Mo-

nissa seurakunnissa huomattiin 1980 – luvun aikana, että monet K-ohjelman periaatteista olivat toteutuneet. (Kallinen & Huttunen 2005, 305–306.)

1980-luvulla isoskoulutuksen suosio ja nuorisotyöntekijöiden määrä kasvoi entisestään. Kristilliset massatapahtumat kuten Maata Näkyvässä -festivaalit sekä Kirkon Nuorisopäivät olivat yleisessä suosiossa. Nuorisotyö koki kuitenkin suuren taantuman 1990-luvun laman vuoksi. Kirkko teki kipeitä leikkauksia, jotka kohdistuivat erityisesti nuorisotyöhön. Leikkausten seurauksena eri tahot verkostoituivat, mikä on kestänyt nykyaikaan saakka. (Launonen i.a.) Katsaus historiaan on tärkeää, jotta tietää, mikä meidät on johdattanut nuorisotyön nykyaikaan. Tärkeimpiä vaikuttajia koko nuorisotyön historiaan ovat mielestämme olleet vallitsevat resurssit sekä kansan yhtenäisyys, koska se oleellisesti on vaikuttanut siihen, kuinka laadukkaita palvelut ovat ja kuinka laaja-alaisesti niitä pitäisi tarjota.

2.4 Evankelis-luterilaisen kirkon nuorisotilat

Nuorisotila voi olla lähes mikä tahansa paikka, mihin nuoriso kokoontuu. Esimerkiksi luonnon käyttäminen nuorisotilana on jokseenkin yleistä seurakunnissa, joissa leirimuotoista työtä tehdään. Nuorten tilat seurakunnissa on kuitenkin nykyään suurilta osin kiinteitä rakennuksia. Kristillisen kirkon nuortentiloja Suomessa on kaiketi yhtä paljon, kuin seurakuntiakin. (Tapio 2006, 30–31.) Nuorisotilat seurakunnissa voivat olla muidenkin kuin nuorten käytössä, mutta nuorille yksinomaan tarkoitettu tila helpottaa toiminnan järjestämistä. Pelkästään nuorten käytössä olevalla nuorisotilalla on havaittu olevan myös nuoria kokoava piirre, koska tällöin nuoret kokevat tilan omakseen. (Häkkinen 2006, 74–75.) Kodikkuus on yksi avainsanoista, joka saa nuoret ihastumaan tilaan. Sisustusta suunnitellessa täytyy unohtaa olevansa julkisessa tilassa, usein myös nuorten mukanaolo sisustusvaiheessa auttaa tilaan kiintymisessä. Aikuinen ei aina voi tietää mikä vetoaa nuoriin ja jos sisustuksessa yritetään korostaa stereotyyppisiä nuorisoihanteita, voi tämä tuntua nuoresta kosiskelulta ikävällä tavalla. (Köykkä 2014, 64–66.)

Evankelis-luterilaisen kirkon nuortentilojen erityispiirre verrattuna kunnallisiin nuortentiloihin on niiden tavoite tukea kristillisen nuorisotyön ideologiaa, eli tarjota pyhän kokemuksia. Jokaisessa seurakunnan nuorisotilassa tulisi olla hiljainen huone, joka on tarkoitettu nimensä mukaan hiljentymiselle, mietiskelylle, sielunhoitoon, sekä nuoren ja työntekijän kahdenkeskeisiin kohtaamisiin. Hiljainen huone on pyhitetty vain sille tarkoitettuun käyttöön, mutta hiljaisen huoneen ei tarvitse olla sakraalitila. (Tapio 2006, 30–35.) Sakraalitila on oltava kaikissa paikoissa, joissa rippikoulua pidetään (Rippikoulusuunnitelma 2001). Määrittelemme opinnäytetyössämme hiljentymisenpaikoiksi sakraalitilat, kuten esimerkiksi kirkot ja kappelit, sekä hiljaiset huoneet ja hiljentymisen tilat, joita ei välttämättä luetella sakraalituloiksi.

2.5 Spiritualiteetti

Suomen sana spiritualiteetti on johdettu englannin kielen sanasta spiritual ja latinan kielen sanasta spiritus. Nämä molemmat sanat tarkoittavat sekä henkistä, että hengellisyyttä. (Halme 2010, 57–58.) Alun perin termi on levinnyt käyttöön ranskan kielen sanasta spiritualité joka on alun perin tarkoittanut välitöntä sisäistä tietoa ylikuonnollisesta tai jumalallisesta todellisuudesta. (Raunio 2003, 13.)

Spiritualiteetti on termi, jolla on monta merkitystä. Suomen evankelis-luterilainen kirkko määrittelee sanan spiritualiteetti tarkoittavan hengellisyyttä ja hengellistä elämää. Hengellisellä elämällä Suomen evankelis-luterilainen kirkko tarkoittaa toimintaa, jossa harjoitetaan uskoa käytännössä erityisesti muiden kristittyjen yhteydessä. Hengellistä elämää voi olla esimerkiksi seurakuntayhteys, kuten esimerkiksi messuun osallistuminen, hiljaisuus, meditaatio, hartauselämä, rukous, hengellisten laulujen laulaminen ja Raamatun lukeminen (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.b.). Tässä tutkimuksessa käytämme samaa määritelmää. Kristillisessä kirkossa sanalla spiritualiteetti tarkoitetaan ihmisen hengellistä elämää ja sen hoitamista. (Tuominen 2005, 35.)

Kun mennään teologian ulkopuolelle, niin spiritualiteetti on saanut paljon laajemman merkityksen esimerkiksi psykologiassa, sosiologiassa ja uskontokasvatuksessa. Niissä puhutaan yleisestä spiritualiteetista, joka löytyy kaikilta ihmisiltä niin uskonnolliselta kuin uskonnottomalta. Se näkyy yleisen käsityksen mukaan ihmisen maailmankatsomuksessa ja arvoissa. Tämän käsityksen mukaan spiritualiteetti on ihmisen ydin ja se liittyy oleellisesti ihmisenä kasvamiseen. Siihen liitetään erilaisia ominaisuuksia, kuten esimerkiksi herkkyyks, mysteerin taju, elämän ihmettely, kunnioittamisen tunne, usko, kokemus tuonpuoleisesta, tarkoituksen etsiminen, itsetuntemus, rohkaisu ja tunteet. Tällaisessa ajattelutavassa tavanomaisinta on, että siinä korostetaan ihmisen sisäistä maailmaa vahvasti. Spiritualiteetin ei siis tarvitse välttämättä liittyä uskoon, vaan uskonnottoman ihmisen elämässä on myös spirituaalinen ulottuvuus. Teologiassa ei koeta mielekkääksi pohtia ihmisen herkkyyttä, koska Kristillisessä ihmiskäsityksessä ajatuksena on, että Jumala on luonut meidän sisällemme sielun ja hengen, joilla ihminen kykenee ymmärtämään ympäristöänsä, itseänsä ja suhdetta Jumalaansa. Kristillisellä spiritualiteetilla viitataan sananmukaisesti henkeen ja persoonalliseen Jumala-suhteeseen. (Tuominen 2005, 35–36.)

Spiritualiteetti mielletään henkilökohtaiseksi ja sisäiseksi. Sen ajatellaan olevan ennen kaikkea yhteyttä Jumalan kanssa ja yksilöllistä rukousta. Kuitenkaan spiritualiteetti ei voi olla kokonaan yksityistä eikä sisäistä, koska se on yhteydessä kristikunnan hengelliseen perintöön. Useimmiten termiä spiritualiteetti määriteltessä nouseekin esiin kolme asiaa: siinä on kyse elämän hengellisestä ulottuvuudesta, se ymmärretään yleisimmin yksilölliseksi ja siihen kuuluvat jotkut rakenteet ja menetelmät, joita tarvitaan määränpään saavuttamiseen. (Raunio 2003, 14.) Toisaalta kristillisellä spiritualiteetilla tarkoitetaan hengellistä elämää ja sen hoitamista, kuten esimerkiksi rukouselämää. Spiritualiteetti onkin liitetty vahvasti idän ja lännen kirkoissa uskon harjoittamiseen, kuten Raamatun lukeamiseen ja yksityiseen sekä yhteiseen hartaus- ja jumalanpalveluselämään. (Tuominen 2005, 36.) Klassisen teologian mukaan ihmisellä on kaipaus Jumalan yhteyteen ja tämä kaipaus onkin spiritualiteetin lähtökohta (Tuominen 2005, 50).

Spiritualiteetin vahvistaminen voi auttaa nuorta selviytymään elämän hankalissa tilanteissa. Nuorta voi auttaa esimerkiksi surutyöskentelyssä vahvistamalla hänen spiritualiteettiaan. Henkiset kriisit voivat olla yhteydessä heikkoon spiritualiteettiin. (Ponds 2014, 58–61.) Spiritualiteetin vahvistamisessa ja henkisessä kasvussa nuorelle on annettava tilaa. Kirkon nuorisotyöllä on hyvä mahdollisuus tarjota nuorelle konkreettinenkin paikka, jossa hän voi pohtia spiritualiteettiaan ja hengellistä kasvuaan, sekä yksin, että yhteisössä ja olla oma itsensä koko prosessin ajan. (Tuominen 2005, 51.)

2.6 Hiljentyminen ja rukous

Kristillisen spiritualiteetin ytimessä on siis rukous. Myös Rippikoulusuunnitelma 2001 rinnastaa hengellisen elämän ja spiritualiteetin, johon kuuluvat esimerkiksi hiljentyminen ja rukous (Elämä – Usko – Rukous 2001, 9). Rukous mielletään monesti nykypäivänä vain sanalliseksi rukoukseksi tai hiljaiseksi keskusteluksi Jumalan kanssa. Sanallinen rukous on kuitenkin vain yksi tapa: kirkon hengellisessä elämässä on ollut aina useita erilaisia rukouksen ilmenemismuotoja. (Tuominen 2005, 42.) Katekismus määrittelee, että rukous on sydämen puhetta Jumalan kanssa. Rukous voi olla sanatonta huokausta, tutun rukouksen lukeamista tai vapaata keskustelua Jumalan kanssa. Se on myös Jumalan kunnioittamista, Jumalan kaikkivaltiaaksi tunnustamista ja pysähtymistä kaikkivaltiaan Jumalan valvovan ja rakastavan katseen alle. (Katekismus 1999, 102.)

Uskonnonpsykologian professori Owe Wikström toteaa ihmisen oppivan rukoi-
lemaan vasta, kun rukous on käynyt mahdottomaksi. Wikströmin mukaan rukouksen tärkein elementti on Jumalan nälkä, joka on vahvempaa kaipausta kuin puheet ja tunteet. Jumalaa ei tarvitse ajatella selkeästi, on vain parempi rukoilla Häntä. Rukous tapahtuu sydämen ja rakkauden tasolla. Samalla tavalla rukouksesta ajatellaan ortodoksisessa perinteessä. (Tuominen 2005, 42.)

Rukous ei ole ansio eikä suoritus. Kuitenkin hiljaiseen tutkiskeluun ja rukoukseen hiljentyminen säännöllisesti on välttämätöntä. Ihmisen rukoillessa hän antaa Jumalalle mahdollisuuden puuttua hänen elämäänsä. (Häyrynen 1990, 56.)

Rukous ei ole suoritus, vaan siinä on kyse Jumalan ja ihmisen kohtaamisesta. Tämän takia ihmisen tulisikin miettiä, kuinka paljon rukouksen sanat koskettavat häntä itseään oikeasti. Rukouksen tulisi olla merkityksellistä ja tärkeää, eikä vain tyhjiä sanoja. Tähän merkityksettömään rukoukseen näyttäisi syyllistyvän useammin vanhempi sukupolvi kuin nuoret. Nuoret eivät halua oppia mitään, jolla ei olisi heille merkitystä. (Tuominen 2005, 42.)

Lutherin mukaan rukous ei kuitenkaan voi perustua ainoastaan ihmisen omiin tarpeisiin ja haluihin. Lutherin mukaan ihmisten on rukoiltava, koska Jumala on näin meitä käskenyt tekemään. Kun ihminen rukoilee Jumalan käskystä, ei ihmisten tarvitse miettiä koko ajan rukouksen tarpeellisuutta. Ihmisen ei siis tarvitse kysellä, miksi pitää rukoilla tai kuuleeko Jumala rukoukset. Ihminen voi hyvillä mielin rukoilla joka aamu ja joka ilta, siunata itsensä ristinmerkillä, kiittää ja ylistää Jumalaa. Lutherin mukaan rukous ei ole ainoastaan käskyn noudattamista, vaan rukoukseen liittyy aina Jumalan lupaus siitä, että rukoukset kuullaan ja niihin vastataan (Tuominen 2005, 42–43.) Lutherin mukaan Jumalan sanan tutkiminen ja rukous kuuluivat olennaisesti yhteen. Lutherin mukaan kristillisessä meditaatiossa ei mietiskellä vain omia kokemuksia ja tunteita, vaan meditaatiossa tulisi mietiskellä Jumalan lupauksia ja Hänen tahtoansa. Lutherille meditaatio oli ennen kaikkea viipymistä Sanan äärellä. Sanan äärellä viipyminen saattoi tapahtua kuulemalla, lukemalla ja sisäistä katselua harjoittamalla. (Tuominen 2005, 46.)

Nuoria tulisi ohjata henkilökohtaisen rukouselämän lisäksi yhteiseen rukoukseen. Nuorteniltoissa vietetyt hartaudet, rukoushetket ja esimerkiksi nuorten messut ovat osa seurakunnan yhteistä rukous- ja jumalanpalveluselämää. (Tuominen 2005, 44.) Rukouksessa esille tuleva yhteisyys ja yhteys avaavat ihmisenä olemiseen myönteisen näkökulman. (Häyrynen 1990, 59.)

Spiritualiteettiin kuuluu olennaisena hiljaisuus ja hiljentymisen. Hiljaisuus voi joskus olla syvin mahdollinen kahden ihmisen keskinäisen jakamisen muoto. Tällainen sanoitta tapahtuva elämän kuuntelu saattaa joskus jättää ihmiseen lähtemättömän jäljen. Jos elämän kuuntelu on ollut tarpeeksi vaikuttava kokemus, on hiljaisuus saattanut syventyä myöhemmin ihmisen elämänasenteeksi.

Hiljaisuus luo tilan, jossa Jumala ja ihminen voivat kohdata. (Häyrynen 1990, 23–24.) Tilassa Jumala puhuu ihmiselle, jolloin hänen on oltava hiljaa ja kuunneltava. Kuitenkin tilassa ihminen voi tuoda elämänilonsa, huolensa ja murheensa Jumalan eteen, jolloin Jumala kuuntelee ihmistä ja kohtaa ihmisen. (Köykkä 2014, 135.)

3 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

3.1 Tutkimuskysymys, tarkoitus ja tavoitteet

Palveluja kilpailuttamalla ja tiukalla kulukontrollilla kirkko on saanut vähennettyä kiinteistöistä aiheutuvia kuluja (Kirkon Keskusrahasto 2013, 52). Tämä mielestämme voi osaltaan koskettaa nuorisotiloja. Tiloista luopuminen saattaa vaikuttaa nuorille osoitettujen hiljentymispaikkojen määrään. Opinnäytetyössä kartoitimme nuorten tarvetta hiljentymisen paikoille seurakunnissa, joka voi auttaa hahmottamaan sitä, millaisia tiloja tulevaisuudessa seurakunnat tulevat todella tarvitsemaan.

Spiritualiteetti liittyy käsitteenä hyvänlaatuiseen ihmisenä kasvamiseen. Käsitteellä tarkoitetaan myös hengellistä elämää ja sen hoitamista, johon liittyy rukous ja yhteinen, sekä yksityinen hartauselämä. Spiritualiteetin vahvistamisen kautta nuori voi löytää mielekkyyttä elämäänsä. Kristillisen kasvatuksen yksi keskeisistä lähtökohdista on lapsen ja nuoren spiritualiteetin ylläpitäminen ja vahvistaminen. (Tuominen 2005, 35–44.) Esimerkiksi nuorteniltoihin osallistuminen vahvistaa parhaimmillaan nuoren spiritualiteettiä, ja nuortenillan toteutumistapoihin sekä mahdollisuuksiin vaikuttaa olemassa olevat nuortentilat (Häkkinen 2006, 74–75). Hiljentymisenpaikat ovat edesauttamassa nuorten hiljentymisen mahdollisuutta, sekä hartauselämän toteutumista, jotta heidän spiritualiteettinsä vahvistuminen toteutuisi mahdollisimman hyvin. Parhaiten hiljentymisenpaikan merkityksen ilmaisee Rippikoulusuunnitelma (2001).

Rippikoulun monimuotoinen jumalanpalveluselämä edellyttää, että kaikissa niissä paikoissa, joissa rippikoulua pidetään, on sakraalitiila. Tilan luonne ja merkitys korostuu, kun se saa olla koko ajan vain jumalanpalveluskäytössä. (Elämä – Usko – Rukous 2001, 31)

Nuorisotyölle on ominaista uusien projektien aloittaminen katsomatta taakse, nuorityössä toimiva henkilöstö vaihtuu usein ja työn luonne on eläväistä. Näiden seikkojen, sekä pitkäjänteisen tutkimuksen puute on luonut historiattomuutta nuorisotyöhön. (Nieminen 2008, 21–22.) Tästäkin syystä haluamme olla luomassa tutkimusta suomalaisesta nuorisotyöstä, ja etenkin kristillisestä nuoriso-

työstä. Opinnäytetyö on osaltaan luomassa kristillisen nuorisotyön tutkimusverkostoa, jota eri tahot, kuten työn tilaaja Suomessa tekee.

Opinnäytetyömme aihe on sellainen, että ainakaan me emme löytäneet siitä mitään tutkimustuloksia. Tämän takia tavoitteenamme oli tehdä sellainen tutkimus jossa tulisi kartoitettua hiljentymisentilat/paikat mahdollisimman hyvin, jotta tutkimuksestamme olisi hyötyä asiasta kiinnostuneille. Yhdessä seurakunnista, jossa materiaalia kerättiin, oli herännyt kiinnostus jo keväällä 2013 saada luettavaksi tutkimuksemme tuloksia.

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli kartoittaa seurakuntien nuorisotyön käytössä olevia tiloja. Erityisesti tarkastelimme millaisia hiljentymistiloja seurakunnilla on nuorille tarkoitetuissa tiloissa. Oletuksena meillä oli, että monesta seurakunnasta ei löydy erillistä hiljentymisentilaa. Oletuksena oli myös, että monissa seurakuntien nuorisotiloissa pystytetään illan hartaushetkeä varten kynttilä ja esimerkiksi risti tuomaan hartaustunnelmaa.

Tutkimuksessa kartoitetaan nuorille tarjottavia hiljentymisenpaikkoja sekä nuorten kokemuksia seurakuntien nuorisotyön omista tiloista ja hiljentymismahdollisuuksista. Kartoitamme myös mitä nuorten mielestä tarvitaan hyvään hiljentymistilaan/paikkaan. Tarkastelemme kuinka hyvin nuorisotilat vastasivat kyseisissä ilmenneitä nuorten tarpeita. Tutkimuskysymykset ovat:

1.Tarjoaako nuorisotyö nuorille tilaa/paikkaa hiljentymistä varten? Millaisia?

2.Mikä tekee tilasta paikan jossa nuori voi hiljentyä?

3.Jos tilaa ei ole, mitä mahdollisia muutoksia tehdään hartaushetkeä varten?

3.2 Aiemmat tutkimukset

Aiempia tutkimuksia aiheesta ei ole tehtynä, mikä onkin yksi syy miksi olemme tarttuneet aiheeseen. Tämän takia kunnollista vertailupohjaa ei kuitenkaan meidän aiheellemme löydy. Ei ole olemassa tutkimusta seurakunnan nuorisotilojen hiljentymisenpaikoista, joka on opinnäytetyön ydinaluetta. Toiseksi lähin vas-

taavuus opinnäytetyöllemme olisi ollut tutkimukset seurakunnan nuorisotiloista tai hartaustiloissa, mutta niistäkään ei ole aiempia tutkimuksia olemassa. Vaihtoehto olisi ollut myös laajentaa aihealuetta josta haimme aiempia tutkimuksia. Esimerkiksi olisimme voineet nostaa esille tutkimuksia kirkon sakraalituloista. Muista hiljentymiseen tarkoitetuista tiloista sakraalitila eroaa siten, että se on vihkimällä pyhitetty tila. Koimme kuitenkin että ne menisivät niin kauas ydinaiheestamme ja siksi teimme tiukan rajauksen.

Meidän täytyi keskittyä tutkimuksiin jotka vain hieman sivusivat meidän tutkimuksemme aihetta. Tällaisia tutkimuksia ovat erilaiset tutkimukset kunnallisista nuortentiloista, tutkimukset nuorten spiritualiteetista ja rukouselämästä. Kunnalliselta puolelta nuorisotiloista on tehty useampia tutkimuksia, esimerkiksi: Gretsche, Anu 2011, Nuorisotalo mahdollistavana lähiyhteisönä: nuorten näkökulma. Kunnallisista nuorisotiloista tehdyissä tutkimuksissa käy hyvin selville mitä nuori tahtoo tilalta jotta hän viihtyisi siellä ja kokisi sen turvalliseksi, Helsinki: Aksidenssi Oy. Näissä tutkimuksissa ei tule ilmi oman tutkimuksemme tärkeintä osiota eli mahdollisia hiljentymisen paikkoja/tiloja, joissa nuori voisi hiljentyä Jumalan edessä. Valitsemamme tutkimus on Rento meininki, tekemistä ja yhdessäoloa - Joensuun keskusta-alueen nuorisotilan tarpeet nuorten näkökulmasta.

Rento meininki, tekemistä ja yhdessäoloa on Emmi Pulkan opinnäytetyö, jossa hän on järjestänyt Joensuun keskusta-alueen uuden nuorisotilan suunnitteluvaiheessa tapahtuneen nuorten kuulemisen ja analysoinut tulokset. Kuulemisessa hän on selvittänyt nuorilta mitä heidän tiloissaan pitäisi olla ja mitä sieltä puuttuu. Tuloksista käy ilmi että nuoret tarvitsevat turvallisen oleskelutilan. Tutkimuksessa ei kuitenkaan puhuta mitään esimerkiksi rauhallisesta tai hiljaisesta tilasta. Lisäksi hän on kirjoittanut nuorisotilojen historiasta Suomessa. (Pulka 2012, 2-4.)

3.3 Aineiston keruu

Keväällä 2013 laadimme harjoitteluun lähteville opiskelijoille tehtävät (LIITTEET 1.-4.), jotka heidän tulisi suorittaa harjoittelunsa aikana. Näistä tehtävistä saimme materiaalin opinnäytetyötämme varten. Opiskelijoilla oli mukanaan kyselylomake (Liite 2.), johon nuoret vastasivat ja palauttivat opiskelijalle. Opiskelija postitti paperit meille harjoittelun päätyttyä. Opiskelijoilla oli myös mukana kysymyksiä joiden avulla he haastattelivat nuorisotiloista vastaavaa henkilöä. (Liite 3.) Lisäksi opiskelijoiden tehtävänä oli ottaa havainnollistavia valokuvia nuorisotiloista ja sen hiljentymisen tiloista/paikasta, ja lisätä kuvat internetin Photobucket nimiseen kuvapalveluun. (Liite 4.) Tehtävää suorittivat Järvenpään ja Kauniaisten Sosionomi(AMK)-kirkon nuorisotyönohjaaja – opiskelijat KRK-jaksonsa (Kristillinen kasvatus) harjoittelun aikana. Kyselylomake, jonka nuoret täyttivät, keräsi tietoa kuinka nuori kokee tarvitsevänsä nuorisotiloissa paikkaa hiljentymiseen ja onko seurakunnalla tarjota sellaista. Työntekijältä kysytyt kysymykset taas keräsivät tarkan tiedon siitä millaisia hiljentymisen paikkoja nuorisotyöllä on tarjota nuoria varten. Näitä vastauksia voimme tarvittaessa vertailla nuorten vastauksiin ja tutkia ovatko nuoret tietoisia mahdollisuuksistaan. Valokuvat ovat havainnollistamassa miltä nuorisotilat näyttävät, jotta voimme kartoittaa tilannetta.

Kysely toteutettiin 24 Suomen Evankelis-Luterilaisen seurakunnan nuorisotilassa ja tutkimukseen vastasi 316 nuorta. Lisäksi osa nuorisotilojen työntekijöistä ja ohjaajista osallistui pienimuotoiseen haastatteluun.

Seurakuntien nuorisotyöntekijöille toimitettu haastattelu oli puolistrukturoitu haastattelu. Nuorten kyselylomakkeessa oli kuusi strukturoitua kysymystä ja kaksi avointa kysymystä. Lomakkeiden tarkoituksena oli tuottaa kvalitatiivinen tutkimusaineisto, joka selventäisi nuorten mieltymyksiä hartauksia ja hiljentymisen paikkoja kohtaan. Tavoitteena oli myös verrata kuvien ja työntekijähaastatteluiden avulla kuinka hyvin nuorten mieltymykset ja seurakuntien resurssit sekä toimintatavat kohtaavat. Strukturoitu lomake ja sen tuomat useat sadat vastaukset kuitenkin tuottavat määrällistä aineistoa, joten tutkimuksemme oli sekä laadullinen eli kvalitatiivinen että määrällinen eli kvantitatiivinen.

3.4. Laadullinen eli Kvalitatiivinen tutkimus

Kvalitatiivisesta tutkimuksesta puhuttaessa tarkoitetaan joukkoa tulkinnallisia tutkimuskäytäntöjä (Metsämuuronen 2006, 83). Kvalitatiivista tutkimusta suorittaessa pitää aina miettiä mitä merkityksiä etsitään? Tällöin tulee täsmentää onko kyseessä kokemukseen vai käsitykseen perustuvaa merkitystä. Näiden kahden suhde on ongelmallinen: niiden välillä ei välttämättä ole yhteyttä. Käsitys kertoo yleensä yhteisön perinteisistä tavoista toimia ja ajatella, kun taas kokemus on aina omakohtainen. Tämän vuoksi on tärkeää, että tutkimuksen tekijä on tutkimuskysymystä määrittellessään tietoinen näiden kahden erosta.

Kvalitatiivisen tutkimuksen erityispiirteenä on, ettei tavoitteena ole löytää totuutta tutkittavasta asiasta. Sen sijaan tutkimuksen aikana löytyneiden tulkintojen avulla oli tarkoitus tuoda ilmi ihmisten toiminnasta jotakin mitä ei voi muutoin havainnoida. (Vilka 2005, 97–98.) Kvalitatiivinen tutkimus eritellään usein kvantitatiivisesta eli määrällisestä tutkimuksesta, vaikka näillä onkin samoja yhteisiä piirteitä. Molemmissa tutkimustavoissa on pyrittävä loogisesti todistamaan saadut johtopäätökset. Havainnointiaineistoon turvautuminen, eikä arvoihinsa tai subjektiivisiin mieltymyksiinsä, on myös merkki tieteellisestä tutkimuksesta. (Alasuutari 1999, 31–33.) Kvalitatiivista aineistoa voidaan kuitenkin käyttää ja analysoida määrällisesti, sekä laadullisesti. Eroja tutkimusmetodien välillä on kvalitatiivisen tutkimuksen keskittyminen laadullisempiin asioihin verrattuna kvantitatiiviseen. Aineistonkeruumenetelmä, tutkimuksen tyylilaji, tulosten esitystapa, tutkijan asema sekä narratiivisuus ovat eroja kvalitatiivisella tutkimuksella suhteessa kvantitatiiviseen. (Eskola & Suoranta 1998, 13–15.)

Kvalitatiivista menetelmää hyödyntävä tutkimus voi kerätä aineistoa monin eri tavoin. Useimmiten lähteeksi valitaan ihmisten henkilökohtaisia kokemuksia puheen, eli haastattelun muodossa. Haastatteluita tehdessä on tavallista, että kvalitatiivista metodia hyödynnettäessä puhutaan tutkimushaastatteluista. Tutkimushaastatteluja voi tehdä esimerkiksi lomakehaastatteluna eli strukturoituna haastatteluna tai teemahaastatteluna eli puolistrukturoituna. Ominaista strukturoidussa haastattelussa on, että tutkija päättää etukäteen kysymykset ja missä järjestyksessä niihin tulisi vastata. Kuitenkaan vastaustilanteessa tutkija ei voi

siihen vaikuttaa. Strukturoitu haastattelu on hyödyllinen silloin, kun tutkimuksessa pyritään selvittämään hyvin rajattua asiaa, kuten esimerkiksi yhtä asiaa koskevan mielipiteen, kokemuksen, näkemyksen tai käsityksen. (Vilkkä 2005, 100–103.)

Puolistrukturoidun haastattelun ominaispiirteenä on se, että haastattelua varten poimitaan tutkimusongelmaan keskeisesti liittyvät teemat ja kysymykset, joita tutkija tahtoo haastattelussa käsiteltävän. Puolistrukturoitua haastattelua voidaan käyttää myös kvantitatiivisessa tutkimuksessa, mutta avoimet kysymykset eivät yleensä tuota parasta mahdollista numeraalista aineistoa tutkimukselle. Puolistrukturoidussa haastattelussa tärkeää on, että haastattelun ohjaaja huolehtii, että haastattelu pysyy tutkimuskysymykselle oleellisen teeman ympärillä. Kuitenkaan haastattelu ei ole kvalitatiivisessa menetelmässä ainoa mahdollinen aineistonkeruutapa. Kvalitatiivinen menetelmä voi hyödyntää esimerkiksi myös kuva- ja tekstiaineistoja. (Vilkkä 2005, 100–103.) Opinnäytetyömme toteutimme hyödyntäen esimerkiksi valokuvamateriaalia ja haastatteluja. Haastatteluja teimme sekä strukturoituna lomakehaastatteluna, että puolistrukturoituna teemahaastatteluna.

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa aineistolähtöinen analyysi on empiirisestä tiedosta pohjautuva teoria tutkimuslähtökohtana. Ennen tutkimuksen alkua tulee selvittää, että mikä on tutkittava kohde ja rajata se tarkasti. (Eskola & Suoranta 1998, 13–15.) Tutkimuksessamme oli tärkeää ilmaista, että tutkimme evankelisluterilaisen seurakunnan nuorisotiloja, sillä erot muihin kristillisiin nuorisotiloihin voivat olla huomattavia.

3.5. Määrällinen eli kvantitatiivinen tutkimus

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa eli määrällistä menetelmää käyttävässä tutkimuksessa kaikki perustuu mittaamiseen, jossa mittayksikkö vaihtelee ilmiön mukaan. Yksikkö voi oikeastaan olla mikä tahansa soveltuva yksikkö, jolla ilmiö jota tarkastellaan, on mahdollisuus saada numeerista tutkimusaineistoa. (Erä-tuuli, Leino, Yli-Luoma 1994, 10–11.) Kvantitatiivinen menetelmä on tutkimusta-

pa, jossa kerättyjä tietoja tarkastellaan numeerisesti. Tutkijan tehtävänä on tutkimuksessaan selittää ja tulkita sanallisesti olennaiset numerotiedot. Tutkijan tehtävänä on tuoda ilmi, millä tavalla eri asiat eroavat keskenänsä ja kuinka ne liittyvät toisiinsa. (Vilkkä 2007, 14.) Vilkkä määrittelee määrällisen tutkimuksen ominaispiirteiksi karkeasti kuvaten tiedon strukturoinnin, mittaamisen, tiedon esittämisen numeroin, tutkimuksen objektiivisuuden ja vastaajien suuren lukumäärän. Määrällisen tutkimuksen ominaispiirteisiin kuuluu se, että se vastaa kysymykseen ”kuinka paljon” tai ”miten usein”. (Vilkkä 2007, 13.) Tutkimuksesamme selvitetään yli 300 vastaajan avulla esimerkiksi sitä kuinka usein nuoret kaipaavat hiljentymisenpaikkaa. Tulokset tuodaan esiin lukuina ja niistä teimme johtopäätöksiä tutkimuskysymysten avulla.

Tavallisin määrällisessä tutkimuksessa käytetty aineistonkeruumenetelmä on kyselylomake. Kyselylomaketutkimuksessa tärkeintä on, että vastaaja itse lukee kysymykset kirjallisessa muodossa ja vastaa itse kirjallisesti. Tällä tavalla on mahdollisuus tavoittaa suuri hajallaan oleva joukko ihmisiä. Anonyymiteetin säilyttäminen on yksi kyselylomakkeen isoja etuja, mutta suurena vaarana on kuitenkin, että vastauksia ei tule tarpeeksi tai vastausprosentti on muuten todella alhainen. (Vilkkä 2005, 73–75.) Kysely on tapa kerätä aineistoa, jossa kysyttävät kysymykset ovat standardoituja eli vakioituja. Kun kaikilta kyselyyn vastanneilta kysytään samat asiat, samassa järjestyksessä ja täysin samalla tavalla on kyseessä vakiointi. (Vilkkä 2007, 28.)

Kyselylomaketutkimus voidaan jakaa kahteen erilaiseen tutkimusasetelmaan. Nämä erilaiset tutkimusasetelmat ovat poikittaistutkimus ja pitkittäistutkimus. Poikittaistutkimuksessa käytetään hyväksi poikkileikkausaineista ja pitkittäistutkimuksessa taas seuranta-aineistoa. Suurin ero näiden välillä on, että poikittaistutkimuksessa aineisto on kerätty yhdessä hetkessä isolta määrältä vastaajia, kun taas pitkittäistutkimuksessa aineistoa on kerätty samoilta vastaajilta vähintään kahdessa eri ajankohdassa. (Vastamäki 2007, 126.)

Hyvä tapa varmistaa iso vastaajamäärä on tutkimusaineiston kerääminen paikan päällä. Tällöin on mahdollisuus kohdistaa kyselyt juuri oikealle, rajatulle joukkioille. Tämän hyvänä puolena on myös se, että vastaukset päätyvät tutki-

joille nopeammin ja hävikki on mahdollisimman pientä. (Vilkkä 2005, 73–75.) Tutkimuksessamme olemme keränneet tiedot nuorilta nuortenillassa tai vastaavassa seurakunnan tapahtumassa opiskelijoiden avulla. Tutkimus on tehty mm. kyselylomaketta käyttäen. Tällä tavoin olemme tavoittaneet yhdessä hetkessä ison joukon seurakunnan toiminnassa mukana olevia nuoria vastaamaan tutkimukseemme.

3.6 Luotettavuus ja eettisyys

Tutkimuksen luotettavuudella kvalitatiivisessa tutkimuksessa on kaksi pääsääntöistä mittaria, reliabiliteetti ja validiteetti. Reliabiliteetti tarkoittaa tutkimuksen toistuvuutta, eli osoittaako tarpeeksi moni tutkimustulos samaan suuntaan, vai onko tutkimus sekavan aineiston keskiarvo, joka voi olla silloin virheellinen. (Metsämuuronen 2006, 56–57.) Reliabiliteetti opinnäytetyömme tutkimuksessa on ollut positiivinen, etenkin avoimien kysymysten kohdalla, strukturoiduissa kysymyksissäkin kysyimme nuorten tavoista ja tottumuksista, sekä jonkin verran myös heidän tietämystään seurakuntansa tiloista, nuoret vastasivat näihin kysymyksiin opinnäytetyön tekijöiden mielestä yllättävän samankaltaisesti.

Validiteetti mittaa tutkittavan kohteen sisältöä, eli onko mitattava asia oikeasti yhteydessä tutkittavaan ongelmaan (Metsämuuronen 2006, 56–57). Pääosin kaikki tutkimuksen kysymykset täyttivät validiteetti kriteerit, ainoastaan taustatietojen kysyminen nuorilta oli tarkoitettu helpottamaan tutkimuksen tulosten analysointia ja karsimaan vastaajista pois henkilöt joiden taustatiedot eivät vastanneet tutkimuksessa asetettuja ehtoja.

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa on helppo lähteä tarkistamaan tutkimuksen reliabiliteettia. Siinä riittää, että toistaa tutkimuksen vaiheet juuri siinä järjestyksessä kuin edelliselläkin kerralla. Tärkeintä tässä vaiheessa on, että tutkimuksen vaiheet ovat dokumentoituna riittävän tarkasti. Opinnäytetyöksi tehdyssä tutkimuksessa ei ole yleensä kannattavaa lähteä tekemään uusintamittauksia tulosten todentamiseksi. Tällaisessa tilanteessa riittävää on kun tutkimuksen eri vaiheet ovat dokumentoituna riittävän tarkasti ja mahdolliset ratkaisut ovat hyvin

perusteltuja. Tällöin tarkastajan on mahdollista todeta prosessi aukottomaksi. (Kananen 2008, 83.) Kvalitatiivista tutkimusta ei käytännössä koskaan voida uusia sellaisenaan, koska jokainen laadullinen tutkimus on prosessina ja tuloksina ainutkertainen (Vilkkä 2005, 159).

Tutkimuksessamme olemme dokumentoineet ja selittäneet kaikki työn vaiheet niin tarkasti kuin olemme tarpeelliseksi nähneet. Muutamia ratkaisuja olemme joutuneet tekemään, kun vastaajat ovat vastanneet eri tavalla kuin olemme oletaneet. Esimerkiksi strukturoiduissa kysymyksissä nuoret ovat vastanneet kahden annetuista vaihtoehdoista. Olemme tehneet johtopäätöksen, että vastaaja on ollut epävarma ja siksi olemme ottaneet nämäkin vastaukset tutkimukseen mukaan. Tämä näkyy tietenkin vastaustuloksissa, mutta mielestämme tutkimuksen kannalta tulokset osoittavat samansuuntaisuutta riittävästi ja yleinen vastaussuunta näkyy silti vastauksissa. Tätä ratkaisua olemme perustelleet enemmän luvussa ”Tutkimustulokset” Validiteettia arvioitaessa tarkoitetaan tutkimusmetodin kykyä mitata sitä, mitä tutkimuksessa oli tarkoituskin mitata. Tämä sisältää esimerkiksi sen, kuinka vastaajat ovat ymmärtäneet kysymykset ja kyselylomakkeen. Tuloksissa on virheitä jos vastaaja ei ole ajatellut kuten tutkija oletti. Tämän takia validiteettia joutuukin miettimään jo suunnitteluvaiheessa ennen aineistonkeruuta. Riski tällaiseen väärinymmärrykseen pienenee siten, miten tutkijat ovat saaneet tutkimuksen käsitteet ja teoriat siirrettyä kyselylomakkeeseen. (Vilkkä 2005, 161.)

Opinnäytetyössämme pyrimme välttämään väärinymmärrykset käyttämällä mahdollisimman helppoa termistöä. Tämän lisäksi olimme avanneet vaikeita käsitteitä, kuten esimerkiksi hiljaisuuden paikan kyselylomakkeeseen. Tämän lisäksi opiskelija, joka keräsi vastauksia oli läsnä tilanteissa, jolloin nuoret ovat voineet varmistaa heille vieraita käsitteitä ja epäselviä kysymyksiä. Tällöin toki on mahdollisuus, että opiskelija ei ole itse osannut selittää kysyjälle epäselvää asiaa. Opinnäytetyössämme halusimme kartoittaa seurakunnista löytyviä hiljentymisenpaikkoja ja näitä tuli vastauksista ilmi muutama. Tämän lisäksi tarkoituksenamme oli selvittää nuorten mieltymyksiä hartauksia ja hiljentymisen paikkoja kohtaan.

3.7 Aineiston analysointiprosessi

Aineiston keräämisen jälkeen kokosimme kaikki materiaalit yhteen ja totesimme, että aineistoa on riittävästi hyvän analyysin tekemiseen. Suuren vastausmäärän vuoksi päätimme analysoida jo meillä olleet materiaalit, esimerkiksi joitakin työntekijähaastatteluja emme saaneet, mutta päätimme, ettemme edes niitä yritä hankkia suuren vastausmäärän vuoksi. Lomakkeiden analysointi alkoi taustatietojen yhteen kokoamisella, josta saimme vastaajien kokonaismäärän.

Joitakin puutteita havaitsimme vastauslomakkeissa, kuten esimerkiksi muutamasta lomakkeesta puuttui vastaajan ikä, jolloin jouduimme jättämään ne tutkimuksen ulkopuolelle, sillä noudatimme tutkimukseen hyväksytyiksi otetuissa lomakkeissa ikähaarukkaa 14–29-vuotiaat, joka sisältää viimeisen ikäluokan varhaisnuorista, nuoret ja nuoret aikuiset. Kyseessä on kuitenkin nuoriin ja nuoriin aikuisiin kohdistuva tutkimus, jonka vuoksi ikähaarukan ulkopuolella olevat lomakkeet jätettiin pois tutkimuksesta, viimeisen ikäluokan varhaisnuorista otimme mukaan siksi, että esimerkiksi 14-vuotias voi käydä rippikoulua ja heitä oli 12,7 % kaikista vastaajista. Hyväksyimme tulokseen mukaan kuitenkin kaikki muut sukupuoleen ja uskontokuntaan katsomatta. Mukana oli vastauksia kirkkoon kuulumattomilta ja esimerkiksi helluntaiseurakuntaan kuuluvilta, sekä henkilöiltä, jotka eivät ilmoittaneet sukupuoltaan. Spiritualiteetti ja pyhän kokeminen ei ole kenenkään etuoikeus, joten päätimme, että näiden vastausten puuttuminen ei vaikuta tutkimukseen.

Kokemusosiossa oli vastattu joissain lomakkeissa kysymykseen useammalla vastauksella, joka saattaa joissain tapauksissa heikentää tutkimustulosta, mutta päätimme ottaa myös kyseiset lomakkeet mukaan tutkimukseen, koska vastaajien syy vastata useammalla vastauksella saattaa myös merkitä esimerkiksi seurakuntien huonoa informaatiotasoa koskien hiljentymisen paikkoja. Esimerkiksi kysyttäessä seurakunnan tarjoamista hiljentymisenpaikoista saattoivat jotkut nuoret vastata, että hiljentymisenpaikka sijaitsee nuorisotilan yhteydessä, mutta samalla he vastasivat myös, että en osaa sanoa, joka vaikutti analyysissa nuoren epä tietoisuudesta. Lisäksi emme olleet ottaneet huomioon, että joissain seurakunnissa hiljentymisenpaikkoja saattaa olla useampia joista osa on nuori-

sotilan välittömässä läheisyydessä ja osa ulkopuolella, jolloin nuori merkitsi molemmat vaihtoehdot.

Työntekijähaastatteluista jätimme huomioimatta ensimmäisen kysymyksen, jossa kysyimme seurakuntaan kuuluvien ihmisten määrää seurakunnassa. Seurakunnat, joissa aineistoa on kerätty, ovat kokoluokaltaan 2200 seurakuntalaisen ja 48000 seurakuntalaisen välillä. Seurakunnan koon ei huomattu vaikuttavan nuorten hartauskäsitteisiin ja hiljentymisen tilan tarpeeseen.

Todettaessa eroja isokoulutuksen, nuorteniltojen ja avoimen kahvilatoiminnan välillä, jätimme vertailusta pois kaksi seurakuntaa pois, koska toisen seurakunnan työntekijä ilmoitti kysyttäessä millaista toimintaa järjestätte nuorille viikoittain, että monipuolista. Toinen seurakunnista ei järjestänyt kuin vain avointa kahvilatoimintaa, jonka yhteydessä ei järjestetä hartautta.

Otimme tutkimukseen mukaan myös useita vertailuja hartauksista ja niiden osallistujamääristä erilaisissa toiminnoissa, koska käyttötavat ja käyttöaste vaikuttaa mielestämme myös oleellisesti siihen, tarvitseeko hiljentymisenpaikkoja kehittää tai niiden olemassaoloa pohtia ollenkaan.

Vertailuumme päättyi materiaalista kaksi seurakuntaa sillä perusteella, että molemmissa oli huomattava määrä yhtäläisyyksiä, niin vastanneissa nuorissa kuin toimintamuodoissakin. Seurakunnista löytyi kuitenkin myös huomattavia eroja esimerkiksi hartauteen osallistuvien nuorien määrästä, sekä tavasta joilla he kuvailivat hiljentymisen paikkoihin ja hartauteen koskevia toiveitaan. Vertailemalla kaikkia seurakuntia keskenään suhteessa nuorten ja työntekijöiden haastatteluihin tulos olisi voinut olla kattavampi, mutta ajan puutteen vuoksi päädyimme pieneen otokseen koko materiaalista.

4. TUTKIMUKSEN TULOKSET

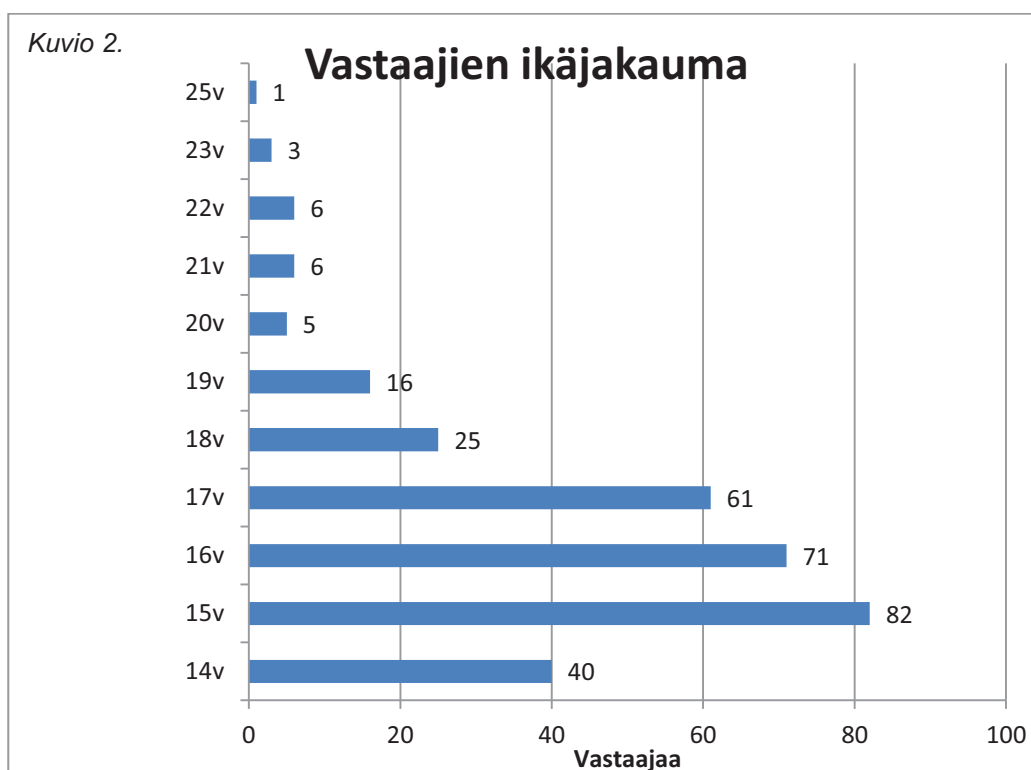
4.1 Taustatiedot

Kyselylomakkeen kolme ensimmäistä strukturoitua kysymystä koskivat vastaajan taustatietoja. Kolmessa seuraavassa strukturoidussa kysymyksessä kysyimme nuorten kokemuksia ja tarpeita hartauksia sekä hiljentymisen paikkoja koskien. Kahden viimeisen avoimen kysymyksen oli tarkoitus kerätä tietoa nuorten hartaus ja hiljentymisen paikkoja koskevista mieltyöksistä.

Tuloksesta ilmeni, että 316 nuoresta 192 olivat tyttöjä ja 120 poikia, ja lisäksi vastaajista neljä nuorta ei halunnut ilmoittaa sukupuoltaan. (KUVIO 1.) Sukupuolen lisäksi tarvitsimme taustatiedoksi nuoren iän. Ikähaarukka tutkimuksessa oli 14–29-vuotiaat nuoret. Emme maininneet kyselylomakkeessa kyseistä asiaa, joten jouduimme jättämään muutaman lomakkeen tuloksen ulkopuolelle, joko siitä syystä, että vastaaja oli liian nuori tai vanha, sekä myös siitä syystä, että ikä jätettiin kokonaan mainitsematta kyselylomakkeessa. Vastanneista noin neljä viidesosaa (80,4 %) oli nuoria ja loput olivat nuoria aikuisia (19,6 %). (KUVIO 2.)

KUVIO 1. Vastaajien sukupuolijakauma

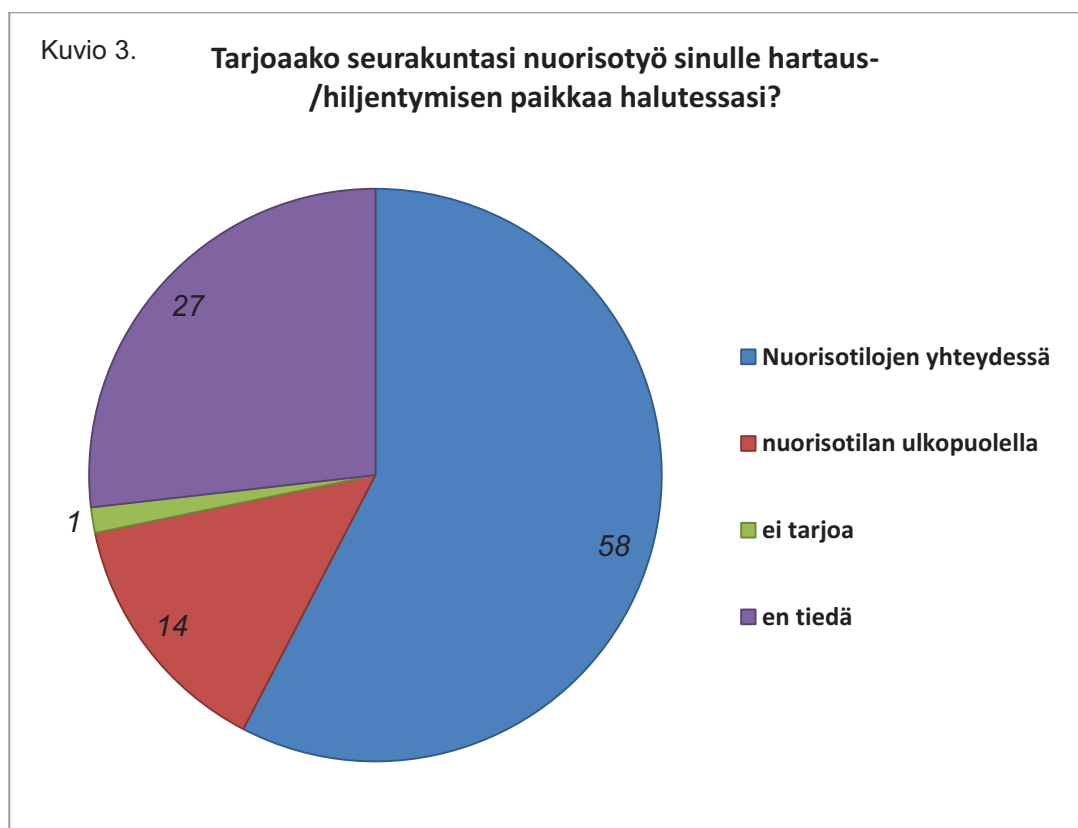
KUVIO 2. Vastaajien ikäjakauma

Vastaajan sukupuolen ja iän lisäksi kysyimme taustatiedoiksi nuoren kotiseurakuntaa. Tutkimukseen osallistui 24 eri seurakuntaa ympäri suomea. Kyselyyn osallistuneet seurakunnat ja vastanneitten nuorten määrä seurakunnittain jaottui seuraavasti. Riihimäen seurakunnan nuorisotilasta 36 nuorta, Espoon tuomiokirkko seurakunnan nuorisotilasta 33, Vuosaaren seurakunnan nuorisotilasta 28, Vartiokylän seurakunnan nuorisotilasta 22, Paavalin seurakunnan nuorisotilasta 17, Töölön seurakunnan nuorisotilasta 17, Oulunkylän seurakunnan nuorisotilasta 15, Turun Henrikin seurakunnan nuorisotilasta 15, Aitolahden seurakunnan nuorisotilasta 13, Mikaelin seurakunnan nuorisotilasta 12, Roihuvuoren seurakunnan nuorisotilasta 12, Malmin seurakunnan nuorisotilasta 10, Tikkurilan seurakunnan nuorisotilasta 10, Korson seurakunnan nuorisotilasta yhdeksän, Meilahden seurakunnan nuorisotilasta yhdeksän, Vaasan suomenkielisen seurakunnan nuorisotilasta yhdeksän, Tuusulan seurakunnan nuorisotilasta kahdeksan, Espoon lahden seurakunnan nuorisotilasta osallistui seitsemän, Lauttasaaren seurakunnan nuorisotilasta seitsemän, Olarin seurakunnan nuorisotilasta seitsemän, Pitäjämäen seurakunnan nuorisotilasta seitsemän, Kangasalan seurakunnan nuorisotilasta seitsemän, Toivakan seurakunnan nuoriso-

tilasta viisi ja Vantaankosken seurakunnan nuorisotilasta kolme nuorta. Tulos kertoo kuinka monta nuorta missäkin nuorisotilassa vastasi, tulos ei kerro nuoren uskonnollista vakaumusta tai omaa kotiseurakuntaansa. Vastanneista nuorista neljä ei kuulunut Suomen Evankelis-luterilaiseen kirkkoon ja osa nuorista oli kirjoilla jossain muussa seurakunnassa kuin, missä he täyttivät kyselylomakkeen.

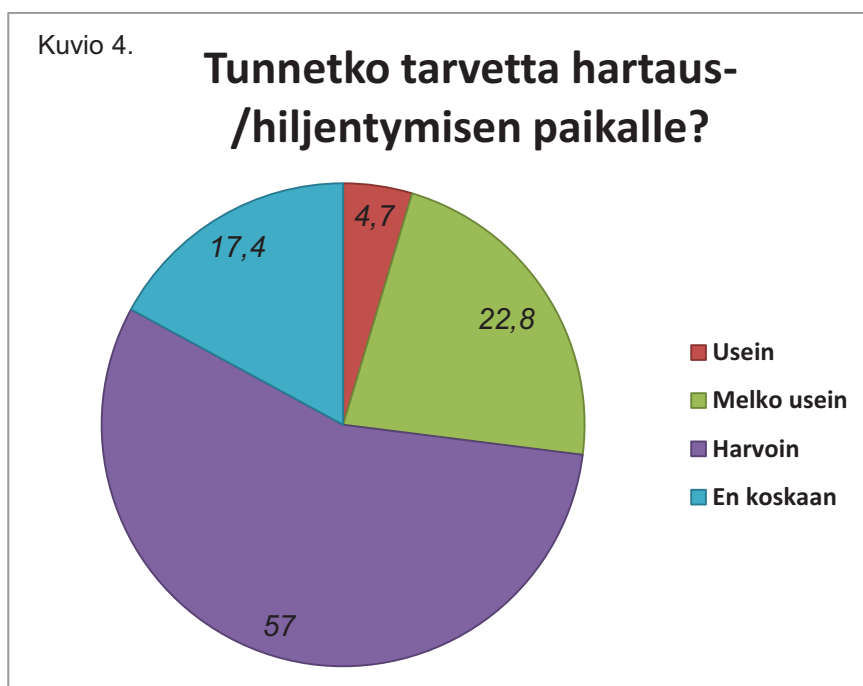
4.2 Kokemukset

Kolmen seuraavan strukturoidun kysymyksen, joiden tavoite oli antaa selkeä ja yksiselitteinen vastaus kysytyihin kysymyksiin, kohdalla oli useassa lomakkeessa täytetty useampi kuin yksi kohta, jolloin vastausten määrä on suurempi kuin vastaajien. Olemme määritelleet vastaukset 0,1 desimaalin tarkkuudella. ”Tarjoaako seurakuntasi nuorisotyö sinulle hartaus-/hiljentymisen paikkaa halutessasi?” -kysymykseen vastanneista 63,3 % vastasi nuorisotilan yhteydessä, 15,5 % vastasi nuorisotilan ulkopuolella, 1,6 % vastasi, että ei ole ja 29,4 % ei tiennyt, onko hartaus-/hiljentymisenpaikkaa tarjolla. (KUVIO 3.)

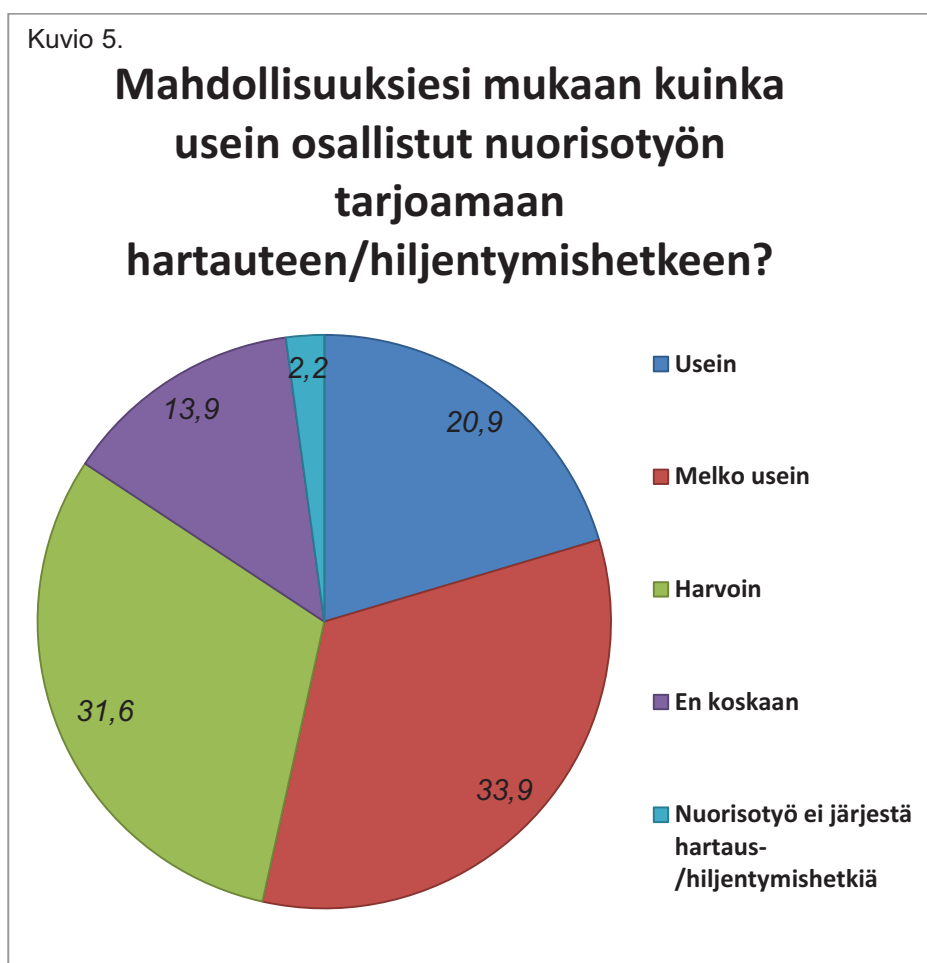
KUVIO 3. Nuorten käsitys seurakunnan nuorisotyön tarjoamista hartaus-/hiljentymisenpaikoista

”Tunnetko tarvetta hartaus-/hiljentymisen paikalle?” – kysymykseen vastanneista 4,7 % tunsu usein tarvetta, 22,8 % tunsu melko usein tarvetta ja 57 % tunsu harvoin tarvetta hartaus-/hiljentymisen paikalle. 17,4 % vastanneista koki, ettei tuntenut koskaan tarvetta hartaus-/hiljentymisen paikalle, kuitenkin vastaajista 84,5 % tunsu tarvetta edes joskus hartaus-/hiljentymisen paikalle. (KUVIO 4.)

KUVIO 4. Nuorten tarve hartaus-/hiljentymisenpaikalle.

”Mahdollisuuksiesi mukaan kuinka usein osallistut nuorisotyön tarjoamaan hartautteen/hiljentymishetkeen?” -kysymykseen 20,9 % vastasi, että usein, 33,9 % vastasi melko usein ja 31,6 % vastasi, että harvoin. Vastaajista 13,9 % vastasi että ei koskaan ja 2,2 % ei ollut hartautta/hiljentymishetkeä tarjolla. Vastanneista nuorista 86,4 % kuitenkin käy ylipäättään seurakunnan nuorisotyön tarjoamisssa hartauksissa. (KUVIO 5.)

KUVIO 5. Nuorten osallistumisaktiivisuus nuorisotyön hartaushetkiin.

4.3 Avoimet kysymykset

Kaksi viimeistä kysymystä olivat avoimia kysymyksiä. Vastauksissa oli niin paljon samankaltaisuutta, että määrittelimme joukon vastauksia, joiden alaisuuteen laitoimme hyvin samanlaiset vastaukset, jotta tulosten merkitys korostuisi. Esimerkiksi suuri osa oli vastannut, että miellyttävä hiljentymisen paikka on hiljainen ja joku muu on vastannut, että sellainen paikka, jossa ei ole meteliä ja osa, että ei ole häiritseviä ääniä ulkopuolelta ja niin edelleen. Tässä esimerkkejä vastauksista, jotka määrittelimme yksinkertaisesti otsikon alle hiljainen. Määrittelymme perustuu kokemukseen siitä, minkälaisia tilanteita hiljentymisenpaikoissa olemme kohdanneet kirkon nuorisotyössä nuorten kanssa toimiessa.

Hiljainen, jossa pystyy keskittymään itse hartauteen.

Rauhallinen, jossa pääsee ajattelemaan hartaushetken puheita.

Paikka jossa voi olla rennosti, mutta asiallisesti.

Paikka missä voisi hiljentyä rauhassa. Ympäristönä toimii kirkko tai miksei ulkona. esim: Nuotion ääressä isolla tai pienellä porukalla, sopivia välineitä voisi olla kitara ja laulukirja.”

Ensimmäisessä avoimessa kysymyksessä kysyimme: Millainen on mielestäsi hyvä hartaushetki? Selkeästi vastaajien mielestä miellyttävimmät piirteet hartauden sisällölle olivat rauhallinen hartaushetki, joka miellytti lähes puolta vastaajista ja hiljainen hartaushetki, joka miellytti reilua kolmannesta vastaajista. Suurimmasta osasta vastauksista tuntui välittyvän hiljentymisen ja rauhoittumisen kaipuu vastauksista, oman kokemuksemme mukaan hiljentymisen ja rauhoittumisen ovat lähes poikkeuksetta osana hartautta, mutta moni piti myös tässä yhteydessä tärkeänä muiden hartauteen osallistujien hiljentymisen ja rauhoittumisen. Osalla vastaajista näkyi selkeästi vastauksessa halu suljettuun koontumiseen, jossa hartaushetki on ikään kuin eristyksissä ja intiimi ja josta nautitaan vain muiden hartauteen osallistujien kanssa. Useat nuoret, jotka olivat toivoneet hartaushetkestä rauhallista ja hiljaista olivat myös kirjanneet nämä molemmat asiat lomakkeeseensa.

Vähän yli kolmasosa vastasi hartauden sisällön olevan tärkeää. Erilaisia näkökulmia hyvään hartauden sisältöön oli esimerkiksi: mielenkiintoiset selitykset, oma aloitteinen, omaan kokemukseen perustuva, omasta mielenkiinnosta kumpuava, suunniteltu, ajatuksia herättävä, sellainen jossa hartauden pitäjä kertoo vain asioista joihin oikeasti uskoo, koskettava, pääsee sisälle aiheeseen, ei pitkästytävä, keskustelua herättävä. Useista vastauksista on myös havaittavissa, että hartauden pitäjän suhtautuminen, motivaatio ja asenne vaikuttavat nuorten kokemukseen. Seuraavaksi suosituimmat mieltymykset vastaajien keskuudessa olivat musiikki hartaushetkessä, jota toivoi noin vähän alle viides vastaajista, musiikkia toivottiin soitettavan esimerkiksi kitaralla tai pianolla, joista kitara oli hartaushetkeen nuorten keskuudessa suosituimpi. Osa nuorista halusi myös itse osallistua musiikkiin hartaudessa lähinnä laulamalla, joka korostui osassa vastauksissa. Nuoret toivoivat myös, että hartauksissa soitettaisiin nauhoitettua musiikkia. Kuudesosa halusi hartaushetkessä annettavan tilaa omille ajatuksil-

leen, asiaan syventymiselle, miettimiselle, olemiselle ja pohdiskelulle. Tätä edellyttää hiljentymisenpaikan ja hartaushetken hiljaisuus ja rauhallisuus, joihin pysyy vaikuttamaan hiljentymisenpaikan suunnittelulla ja nuorisotyön funktioiden toteuttamisella.

Yli kaksikymmentä vastaajaa halusi hartaushetkeen yhteisöllisyyttä ja tunnelmallisuutta, joista he mainitsivat ystävien läsnäolon hartaudessa olevan tärkeää, sekä he halusivat tuntea kuuluvansa siihen ryhmään, joka hartautta sillä hetkellä viettää. Kaksikymmentä vastaajaa halusi hartaushetken olevan sopivan pituinen, kuitenkin vastauksista ei tule ilmi kuinka pitkä nuorten mielestä on sopivan pituinen hartaus, sama määrä halusi hartauteen rukouksen, jota ei myöskään vastauksissa eritelty, paitsi muutama oli nimennyt lisäksi esirukouksen tärkeäksi itselleen. Noin viisitoista halusi hartaudesta rentouttavan. Vastajista noin kymmenen halusi kynttilöitä hartaustilaisuuteen ja kuulla raamatunlukua. Lisäksi mukana oli asioita, joita vain muutama nuori oli listannut, mutta otimme tuloksessa nämäkin huomioon. Niitä olivat toive siitä, että tilaisuus olisi harras, hämärästi valaistu, huumoria sisältävä, tunteita koskettava, ja ajalliselta kestoltaan lyhyt. hyvät istuimet, hyvä valaistus, tilaisuuden jossa saa tehdä mitä haluaa, miespuolisen vetäjän tilaisuuteen, tilaisuuteen ystävät, oman tilan, äänekkyyttä, pimeyttä, hengellisyyttä, siunauksen, videoita, sisarpiirin ja tilaisuuden olevan ei painostava.

Toisessa avoimessa kysymyksessä kysyimme: Millainen olisi hyvä hartaus-/hiljentymisen paikka? Tarkensimme kyselylomakkeessa kysymystä lisäkysymyksillä: Millainen ympäristö, minkä kokoinen, mitä esineitä/välineitä sieltä voisi löytyä yms.? Olemme jaotelleet nuorten mieltymykset pääsääntöisesti kolmeen luokkaan, jotka ovat tilan sisustus, konkreettinen tila ja tilan tunnelma.

Monelle nuorelle sisustus tuntui olevan tärkeää, eli mitä ja millaisia esineitä tilassa on käytettävissä, vähän alle kolmannes halusi tilaan mukavat istumapaikat tai yleisesti omiin toiveisiin sopivan paikan, johon on hyvä asettua. Mahdollisista toteutustavoista mainittiin tyynyt, sohvut, penkit ja lattialla makoilu. Kokemuksemme mukaan hartaustilanteessakin fyysinen hyvinvointi luo edellytyksiä henkiselle hyvinvoinnille, nuorten vastauksissa oli myös havaittavissa epäsuo-

rasti samankaltaisia mietteitä. Vastaajista reilu neljännes halusi tilaan kynttilöitä ja yli kymmenes halusivat hiljentymisen paikassa mahdollisuuden soittaa ja kuunnella musiikkia esimerkiksi stereot tai instrumentteja. Ristin tilaan halusi alle kymmenes. Tilan, jossa ei ole liikaa tavaroita halusi noin parikymmentä vastaajaa. Noin kymmenen vastaajista halusi tilaan alttarin ja raamatun, alle kymmenen halusi tilaan yleisesti hiljentymisteemaan liittyviä esineitä erittelemättä niitä. Muutama nuorista halusi tilaan kukkia, kuvia, takan, juotavaa/ruokaa, kaa-kaota/kahvia ja ikonin.

Tilassa vallitseva tunnelma oli useissa vastauksissa kuvattu tarkasti ja koettu tärkeäksi. Rauhallisen tilan halusi vähän alle neljännes vastaajista, hiljaisen ja hämärän yli kuudesosa. Hiljaista ja rauhallista hartaustilaa toivovien vastauksista välittyi tärkeys siitä, että hartaustila olisi yksityinen ja siihen ei vaikuttaisi ympäröivän maailman toiminta. Reilu parikymmentä halusi pelkistetyn tilan ja tunnelmallisen valaistuksen. Noin kymmenen vastaajista halusi tilan olevan mukava ja tunnelmallinen. Noin kymmenen vastaajista halusi yhteisöllisyyden korostuvan tilassa ja sen olevan kotoisa paikka, kuin olisi omassa huoneessaan. Alle kymmenen vastaajaa halusi tilan olevan pimeä. Noin viisi vastaajaa halusi tilan olevan esteettinen, lämmin, rento, sekä hyvän akustiikan tilaan. Muutama vastaajista halusi tilan olevan viileä, valoisa tai luonnonvalolla valaistu, omaa rauhaa ja tilaa omille ajatuksille, tutun, turvallisen, lämminhenkisen ja viihtyisä paikan sekä ihmisiä hyvällä fiiliksellä ja yksinkertaisen tilan. Tunnelmaan vaikuttaa varmasti paljon ihmiset, jotka tilassa sillä hetkellä ovat, mutta myös monella työntekijän tekemällä ratkaisulla on osuutensa, kuten valaistus tai lämpötila.

Tilan koolle ei ole yksiselitteistä mieltymystä, kuten hiljaisuudelle tai rauhallisuudelle, mutta yleisin mieltymys oli pienehkö tila, intiimin tunnelman saavuttamiseksi. vähän yli neljännes halusi pienen tilan. Pientä tilaa vastauksissa kuvattiin seuraavasti, tiivis, muttei ahdas, tarpeeksi pieni, jotta yhteys säilyy, ahdas, muttei liian, ettei ahdistaa tai tule liian kuuma. Tilan koko on asia, johon usea nuori kiinnitti huomiotaan. Avaran/ison tilan halusi yli kolmekymmentä ihmistä (yhdeksäsosa) , keskikokoisen tilan reilu parikymmentä. Yli kymmenes vastaajista ilmoitti luonnon olevan paras paikka hiljentymiselle tai tilan jossa luonto on läsnä. Noin kymmenen vastaajista halusi tilan olevan kirkko, luku tuntuu aika

pieneltä verrattaen siihen, että omissa kokemuksissamme kirkkotiloissa usein toteutetaan nuorten hartauksia, jos sellainen on tarjolla. Alle kymmenen halusi erillisen tila. Parkki/Krypta/Crossi/Kerhis eli nuorten oma nuorisotila oli noin kymmenen nuoren mieleen. Mielenkiintoista on, että todella pieni osuus nuorisista oli maininnut oman nuortentilan olevan hyvä hiljentymisenpaikka, kiinnostavaa olisi myös tietää millaisia nämä nuortentilat ovat, joista nuoret pitävät. Muutamia nuoret halusivat hiljentymisenpaikan sisätiloihin tai kappeliin.

Nuoret ilmoittivat myös joukon asioita, jotka on vaikea saada noiden kolmen kokonaisuuden alle. Kaikki nämä toiveet, kuten ilmastoitu tila, suuret ikkunat, vähän ihmisiä, ei suuria ikkunoita, ja leirinuotio oli vain muutaman nuoren vastauksissa mainittu. Noin kymmenen vastaajista ilmoitti, että tila voi olla ihan mikä vaan.

4.4 Työntekijähaastattelut

Työntekijöitä haastatelleilta opiskelijoilta saimme 15 referoitua haastattelu vastauksia. Haastattelukysymyksiä käytimme seuraavia kysymyksiä: montako jäsentänne seurakuntaan kuuluu, millaista nuorten toimintaa teillä järjestetään viikoittain ja missä toiminta järjestetään, järjestetäänkö teillä hartauksia nuortentoiminnan yhteydessä ja kuinka suuri osa niihin osallistuu, kuinka monta pääasiassa nuorille tarkoitettua tilaa teillä on seurakuntanne käytössä, kuinka monta hiljentymisen paikkaa teillä on tarjota nuorille ja moniko niistä on nuorille tarkoitetun tilan välittömässä läheisyydessä, sekä jos teillä ei ole erillistä hiljentymisenpaikkaa nuorille tarkoitetun tilan yhteydessä, mutta teillä järjestetään hartauksia, kuinka käytännön toteutus on järjestetty.

Haastatelluista seurakunnista, jokaisessa oli nuorille suunnattua iltatoimintaa vähintään kerran viikossa. Nuortentoiminnaksi luetaan isokoulutus, nuortenilta ja matalan kynnyksen toiminnat joita kutsuttiin nimillä: avoimet ovet, kahvila, matalan kynnyksen kahvila, nuorten yökahvila, vaihda vapaalle, nuorten avoimet ovet, perjantai kahvila, nuorten avoimien ovien ilta, avoimet, peli-illat ja avointa. Matalan kynnyksen toimintoja kutsumme yleisesti avoimeksi nuorten

kahvilatoiminnaksi. Seitsemässä vastauksessa mainittiin viikoittainen isoskoulutus, joista kuudessa niistä pidetään hartauksia. Viidessä näistä hartauksiin osallistuu kaikki nuoret ja yksi seurakunta ilmoitti kaikessa toiminnassaan nuoria osallistuvan hartauksiin 25–100 %. Yksi seurakunta ei pitänyt isoskoulutukseensa hartauksia ollenkaan.

Jokaisessa seurakunnassa nuorille tarjottiin mahdollisuus hartauteen nuortenillassa, avoimessa kahvilatoiminnassa tai isoskoulutuksessa, joissain seurakunnissa jokaisessa toiminnassa, osassa vain joissain noista toiminnoista tai kahdessa toiminnossa. Kolmessa seurakunnassa hartauksia järjestettiin vain nuorisotila muuttamalla hartaustilaksi, sillä nuorisotilan välittömässä läheisyydessä ei ollut erillistä hiljentymisen paikkaa. Kahdessa seurakunnassa hartaudet järjestettiin aina erillisessä hiljentymisenpaikassa. Loput 10 seurakuntaa omasivat hiljentymisenpaikan nuorisotilojen yhteydessä läheisyydessä, mutta ne myös kuvasivat, kuinka hartaus järjestetään nuorisotilassa ja tilan kalustusta muuttamalla se muutetaan hartaustilaksi. Vain yhdessä seurakunnassa oli hiljainen huone, jota kutsutaan hiljaisuuden saliksi.

Neljä seurakuntaa ilmoitti, että nuorteniltojen tai avoimen kahvilatoiminnan hartauksiin osallistui, joko kaikki tai lähes kaikki nuoret. Kaksi seurakuntaa ilmoitti että nuorteniltojen ja avoimen kahvilatoiminnan yhteydessä järjestettäviin hartauksiin osallistuu suurin osa tai iso osa nuorista, nämä ovat ne kaksi seurakuntaa, joissa hartaus järjestetään täysin erillisessä hiljentymisenpaikassa. Yksi seurakunta ilmoitti hartauksien osallistujamääräksi noin 60 % nuorista, tämän seurakunnan vastauksesta jäi hiukan epäselväksi järjestetäänkö hartaudet kapelissa vaiko nuortentila lavastamalla.

Kaksi seurakunnista ilmoitti, että kolmasosa nuorista osallistuu hartauteen. Molemmissa näistä seurakunnista hartaudet järjestetään vain nuorisotila lavastamalla, toisessa seurakunnassa järjestetään hartaus vain nuortenillan yhteydessä, mutta ei isoskoulutuksen yhteydessä ja toisessa järjestetään hartaus nuortenillassa, mutta ei avoimessa kahvilatoiminnassa. Kolme seurakuntaa ilmoitti eri toimintamuotojen hartauksien osallistujamäärät eritellen, joista ensimmäisessä nuortenilloissa hartauksiin osallistui 98 % ja avoimessa kahvilatoiminnas-

sa 2 %, toisessa seurakunnassa nuorten aikuisten illoissa hartauksiin osallistui 100 %, varhaisnuorten illoissa 33–50 % ja nuorten avoimessa kahvilatoiminnassa 10 %. Lisäksi kolmas seurakunta oli eritelty isokoulutuksen ja nuorteniltojen hartauksien osallistujamäärät erilleen, joista nuortenilloissa hartauksiin osallistuu noin 5 % nuorista.

Kahdessa muussa seurakunnissa vastanneista kävijälukujen ilmoittaminen oli epätasua. Näistä seurakunnista toinen ilmoitti, että hartauksiin osallistuu 25 – 100 % nuorista, tässä seurakunnassa oli isokoulutusta, nuorteniltoja ja avointa kahvilatoimintaa. Toisessa näistä seurakunnista hartauksiin ilmoitettiin osallistuvan 20 – 80 % nuorista, seurakunnassa järjestettiin avointa kahvilatoimintaa ja nuorteniltoja, mutta isokoulutuksesta ei ollut mainintaa. Viimeisessä seurakunnassa ei järjestetty kuin avointa kahvilatoimintaa, jossa ei pidetty hartauksia sen vuoksi, koska kahvila on valtakunnallinen ketju.

Tuloksista löytyi kaksi seurakuntaa, jotka järjestivät pelkkää avointa kahvilatoimintaa, ensimmäisessä niistä hartauksiin osallistui noin 60 % nuorista ja toisessa seurakunnassa 10 %. Kaksi seurakuntaa järjesti hartauksia vain nuortenilloissa, vaikka toisella näistä oli myös avointa kahvilatoimintaa. Molempien seurakuntien hartauksiin osallistui kolmasosa nuorista. Vain yksi seurakunta oli eritelty nuortenillat ja avoimen kahvilatoiminnan hartauksien osallistujamäärät, joista ensimmäiseen osallistui 98 % ja jälkimmäiseen 2 %. Seitsemän seurakuntaa järjesti nuorteniltoja ja avointa kahvilatoimintaa, joista viiden hartauksiin osallistui joko kaikki, lähes kaikki tai suurin osa. Kaksi seurakuntaa ilmoitti määräksi 25 – 100 % ja 40 – 80 %. Yksi seurakunta, joka järjesti sekä nuorteniltoja ja avointa kahvilatoimintaa ilmoitti nuorteniltojen hartauksiin osallistujien määräksi noin 5 %. Avoimesta kahvilatoiminnasta ei ollut mainintaa, vaikka seurakunta ilmoitti, että kaikessa nuortentoiminnassa järjestetään hartaus. Kuten aiemmin mainitsimme, kaksi seurakuntaa jätettiin tuloksesta pois.

4.5 Työntekijöiden ja nuorten vastausten vertailu

Vertailimme kahden työntekijähaastattelun mukaan eri seurakunnan nuorten mielipiteitä ja käyttäytymistä suhteessa toisiinsa. Kutsumme näitä seurakuntia nimillä ”seurakunta A” ja ”seurakunta B” Molemmissa seurakunnissa oli vain kahden nuoren erotus vastaajissa, hyvin samanlainen sukupuolijako ja keski-ikässä vain vähän reilu yksi vuosi eroa. Molemmissa seurakunnissa otanta nuorten lomakkeista oli alle 10. Eroina näissä seurakunnissa oli se, että seurakunnan A työntekijä kertoi lähes kaikkien nuorten osallistuvan hartauksiin ja hartaudet pidetään joka kerta samassa paikassa nuorisotilan kalustusta muuttaen tarkoituksenmukaisemmaksi. Seurakunta B:n työntekijä kertoi kolmasosan osallistuvan hartauteen ja hartaus pidetään melkein aina samassa paikassa. Kummassakaan seurakunnassa ei siis ole erillistä hiljentymisenpaikkaa nuorisotilan välittömässä läheisyydessä. Kokemuskysymyksissä Seurakunta A:n nuorista 22,2 % nuorista ei tiennyt onko nuorisotilan välittömässä läheisyydessä hiljentymisenpaikkaa, vastaava luku Seurakunta B:ssä oli 42,9 %. Vastanneita seurakunnista molemmissa oli yksi nuori, joka ei tuntenut koskaan tarvetta hiljentymiselle. Seurakunta A:n nuorista 77,8 % tunsu tarvetta harvoin hiljentymiselle ja 11,1 % tunsu melko usein tarvetta hiljentymiselle. Seurakunta B:n nuorista 42,9 % tunsu harvoin tarvetta hiljentymiselle, 28,6 % nuorista tunsu tarvetta melko usein tai usein hiljentymiselle. Seurakunta A:n nuorista yli puolet osallistuivat hartauksiin usein tai melko usein, loput harvoin. Seurakunta B:n nuorista yksi ilmoitti, että hartautta ei ole tarjolla ja samalla, ettei osallistu koskaan hartauksiin, kaikista seurakunta B:n vastaajista 28,6 % ei osallistu koskaan hartauksiin, 57,1 % harvoin ja 28,6 % usein tai melko usein. Lisäksi yksi seurakunta B:n nuorista vastasi osallistuvansa harvoin ja ei koskaan, jonka vuoksi prosentit ylittävät täyden sadan prosentin tuloksen.

4.6 Valokuvat

Yhtenä ohjeistuksena materiaalien kerääjille oli ottaa havainnollistavia kuvia nuorisotilasta ja erityisesti siellä mahdollisesti sijaitsevasta hiljentymisenpaikasta. Kuvia toivottiin useampia, että niistä kävisi selville nuorisotilan yleistunnelma

niin sisältä kuin ulkoakin. (LIITE 4.) Lisäksi toivoimme, että kuvista näkyisi, kuinka tila muuttuu mahdollista hartautta varten. Valokuvia pyydettiin haastatteluaineiston tueksi havainnollistamaan vastaajien käsitystä hartaustilanteista, koska me emme ole kyseisissä tiloissa vierailleet. Tekstin tueksi on nostettu muutamia esimerkkejä saaduista valokuvista. Valokuvia ei ole analysoitu minäkään erillisen menetelmän avulla, vaan huomatessamme vastauksissa mainintoja jostakin erikoisemmasta olemme käyttäneet kuvia vastauksien ymmärtämisen tukena.

Valokuvista päätellen tiloissa, jotka ovat erityisesti nuorisotyölle pyhitetyt, on monesti ulkopuolella selkeällä kyltillä tai julisteella kerrottuna, että tässä sijaitsee seurakunnan nuorisotila. Tämän lisäksi kuvissa oli monia kellarikerrokseen johtavia portaita ilman ulkona olevia kylttejä tai opasteita. Ulko-ovessa kuitenkin saattaa lukea ikkunassa, millaisesta tilasta on kyse. Tästä esimerkkinä Riihimäen seurakunnan nuorisotila Narnia, jossa ulko-oven viereisessä ikkunassa toivotetaan tervetulleeksi Narniaan, joka on Riihimäen seurakunnan nuorisotila. Kuitenkin paikalle ei valokuvasta päätellen pysty eksymään vahingossa, vaan pitää tietää mitä etsii. Kuvista löytyi myös tiloja, joista näki, etteivät tilat ole tarkoitettu vain nuorisotyöhön. Kuvissa oli mukana kappelista otettuja kuvia (KUVA 1.). Työntekijähaastattelusta selvisi, että kyseinen kappeli sijaitsee seinän takana nuorten kerhuhuoneen vieressä ja hartaushetket järjestetään siellä.

KUVA 1. Nuorten kerhotilan lähellä sijaitseva kappeli.

Yleiskuvat nuorisotiloista sisältä ovat oletetun näköisiä. Tiloissa, jotka ovat erityisesti nuorisotyölle pyhitetyt, löytyy seiniltä esimerkiksi julisteita, piirustuksia ja maalauksia. Sen lisäksi tiloissa on paljon istumapaikkoja yleisiä kokoontumisia varten. Useimmat istumapaikat ovat pehmeän ja mukavan näköisiä, kuten esimerkiksi sohvia, isoja tyynyjä, säkkituoleja, nojatuoleja jne. Tämän lisäksi tiloista löytyy esimerkiksi normaaleja tuoleja, jakkaroita ja nahkapalleja. Kodikkuutta on pyritty tuomaan pehmeillä matoilla ja nuorekkailla väreillä kalusteissa ja seinissä (KUVA 2.). Tämän lisäksi kuvista näkee, että useissa tiloissa on tarjolla jonkinlaisia soittimia, kuten esimerkiksi pystypianoa ja kitaroita. Kuvista päätellen erään seurakunnan tiloista näytti löytyvän esiintymislava ja siinä kokonaisen bändin verran soittimia. Osassa kuvista näkyy, kuinka alttari löytyy keskeiseltä paikalta nuorisotilaa (KUVA 3.). Useimmissa kuvissa alttaria ei ole.

KUVA 2. Nuorekas sisustus.

KUVA 3. Altteri nuorisotilan aitiopaikalla

Valokuvissa on kuvattu tai lavastettu hartaustilanne ja kuinka tilaa muutetaan sitä varten. Tiloissa, joissa ei ollut erillistä hartaus/hiljentymisentilaa aseteltiin esimerkiksi sohvut, tuolit, tyynyt tai säkkituolit joko kokoympyräasetelmaan tai puolikaareen. Tämän lisäksi kaikissa kuvissa oli yksi tai useampi kynttilä sytytetynä. Kynttilöiden lisäksi hartaustilanteeseen alttaria on rakennettu erilaisilla liinoilla, risteillä ja krusifikseilla (KUVA 4.)

KUVA 4. Yksinkertainen alttari.

Valokuvista löytyi kolme nuorisotiloissa sijaitsevaa hiljentymisenpaikkaa. Esimerkiksi tämän seurakunnan tiloista otetusta kuvasta päätellen kyseessä on pieni huone, jossa on sänky ja sängyn vierellä luettavaa. Kuvatekstissä paikkaa oli nimitetty ”hiljentymisen ja levon paikaksi” (KUVA 5.). Toinen hiljentymiseen tarkoitettu tila sijaitsi pienessä huoneessa, jossa oli useita tuoleja, Raamattuja ja ikkunan edessä pöytä jonka päällä oli krusifiksi (KUVA 6.). Kolmas paikka erottui meidän silmiimme erilaisena tilana. Alue on rajattu isommasta salista puusäleiköllä omaksi alueekseen. Tällä alueella on lattialla tyynyjä, flyygeli, alttari, lukupulpetti sekä pienimuotoinen äänentoisto (KUVA 7.). Eräässä seurakunnassa nuoret siirtyivät hartauteen nuorten kerhohuoneen vieressä sijaitsevaan kappeliin (KUVA 1.).

KUVA 5. Hiljentymisen ja levon paikka.

Kuva 6. Hiljentymisentila 2.

Kuva 7. Hiljentymis- ja hartaustila 3.

5. JOHTOPÄÄTÖKSET

Meiltä jäi kokonaisuudessaan opinnäytetyön tuloksista kuva, että nuoret hakevat hartaudelta jotain tietynlaista tunnetta tai kokemusta, jota mielestämme voisi myös kutsua yleisesti pyhän kokemiseksi. Osa nuorista haki tätä kokemusta huomattavasti tietoisemmin kuin toiset emmekä havainneet vastaajien iän vaikuttavan suuresti tässä asiassa. Tutkimusmateriaalin läpikäytyä meille tuli nuorten vastausten johdosta tunne, että hiljentymisen paikan toivottaisiin olevan erillinen tila, jolla on sakraalilamaisia piirteitä ja joka on niin sanotusti pyhitetty vain sitä tietynlaista tarkoitusta varten, joka voi olla hartaus, pohdiskelu tai hiljentyminen ilman rituaaleja. Tietty luonnonläheisyys ja intiimiys tuntuivat olevan myös tärkeää nuorille. Työntekijöiltä saamissamme haastatteluvastauksissa pääasiallinen hartaudenpitopaikka tuntui kuitenkin olevan nuorisotila muunnettuna hartaustilaksi, vaikka nuorten toiveet tutkimuksen mukaan tuntuivat eroavan tästä käytännöstä.

Meillä opinnäytetyön tekijöillä on kokemusta omasta työstämme seurakunnissa eri puolella Suomea, mistä olemme saaneet huomata, että nuoret ovat samaa mieltä tutkimustulosten kanssa. Olemme omassa työssämme nuoria kohdattaessa keskustelleet heidän kanssaan tutkimuksemme aiheesta ja kysyneet heidän ajatuksiansa näistä asioista. Näissä epävirallisissa haastatteluissa nuorten kertomat ajatukset ja kokemukset ovat samansuuntaisia opinnäytetyön tulosten kanssa, mikä tukee saamiamme tuloksia. Näissä omakohtaisissa keskusteluissa ja haastatteluissa nuoret ovat kaivanneet hiljentymistä varten omaa tilaa, joka olisi kodikas, rauhallinen, tunnelmallinen ja joka olisi pyhitettynä vain hartauselämän viettämiseen ja rauhoittumiseen. Työssämme käydyissä keskusteluissa nuoret nostivat esimerkiksi musiikin ja valaistuksen merkityksen esiin tunnelmanluomisessa.

Tulos antaa mielestämme ymmärtää, että seurakunnat, joissa on rikas hartauselämä ja erikseen mietitty hiljaisuudenpaikkoja ja niiden merkitystä, on myös suurempi osallistujamäärä nuoria hartauksissa. Vain yhdessä seurakunnassa niistä seurakunnista, joissa osallistujamäärät hartauksissa olivat suuret, ei ollut

erillistä hiljentymisenpaikkaa nuorisotilan välittömässä läheisyydessä, mutta juuri se seurakunta sai yhden niistä kymmenestä vastauksesta, jossa nuori koki hyväksi hiljentymisen- tai hartaudenpaikaksi oman nuorisotilan. Seurakuntien hiljentymisenpaikoissa ja hartauselämässä on kyllä myös paljon kehitettävää juuri sen vuoksi, että 316 vastaajaa, jotka kaikki vastasivat kyselylomakkeen avoimiin kysymyksiin jotain, vain kymmenen piti omien seurakuntien nuorisotilojen hiljentymisenpaikkoja hyvinä.

Vertailussa esille noussut outo ilmiö on se, että seurakunnassa, jossa nuoret osallistuivat useammin hartauksiin, tuntevat vähemmän tarvetta hiljentymiselle, kuin seurakunnassa, jossa hartauksiin osallistuu vähemmän nuoria. Huomioimme myös, että seurakunnassa jossa hartauselämä on rikkaampaa, nuoret kuvasivat toiveita hartaushetkestä ja hiljentymisenpaikasta keskimäärin muutamalla lauseella, kun taas seurakunta, jossa osallistuminen on heikompaa, nuoret kuvasivat toiveita vain keskimäärin muutamalla sanalla.

Merkittävimmit tuloksiksi haluaisimme nostaa tiedon siitä, että erillisiä hartaus-/hiljentymisenpaikkoja ei löydy kovin monesta seurakunnasta, kuten oletimme hypoteesissamme. Kuitenkin suurin osa vastanneista nuorista koki että seurakunnan nuorisotyö pystyy tarjoamaan heille tilan tätä varten, jos he näin toivovat. Tämän lisäksi tärkeää on huomioida millaisen tilan ja tilanteen nuoret kokevat tärkeäksi hartaudessa. Tämä tulisi aina huomioida hartautta suunniteltaessa.

6 ARVIOINTI JA POHDINTA

6.1. Tulosten luotettavuus ja arviointi

Pohtiessamme vastauksiemme luotettavuutta jäimme miettimään esimerkiksi sitä mahdollisuutta, että onko jokainen nuori vastatessaan ollut aidosti sitä mieltä, mitä he ovat vastanneet lomakkeeseen. Osalle nuorista saattoi muodostua paineita vastata jollain tietynlaisella sanalla tai lauseella avoimiin kysymyksiin. Esimerkiksi ympäröivä ryhmä kavereita on saattanut vaikuttaa joidenkin nuorten vastauksiin. Myös lomakkeen kokemusosiossa ryhmäpaine on saattanut vaikuttaa osaan vastauksista. Tällöin herää kysymyksiä haastatteluiden toteuttamisesta: Kuinka hyvin tilanne on ohjattu? Onko kaikille järjestetty mahdollisuus täyttää lomaketta kenenkään näkemättä?

Opinnäytetyön tuloksista löytyi analyysin loppuvaiheessa yksi opiskelijalta tullut työntekijähaastattelu ja sarja kyselylomakkeita, jotka nuorten olisi pitänyt täyttää. Tutkittuamme papereita ja käsialaa tarkasti, tulimme siihen lopputulokseen, että sama henkilö oli täyttänyt kaikki. Me arvelemme, että jos opiskelija on haastatellut myös nuoria, jonka perusteella hän on täyttänyt nuorten lomakkeet, ovat vastaukset saattaneet olla johdateltuja opiskelijan mieleiseksi. Nämä lomakkeet otimme huomioon ainoastaan laajemmassa tutkimuksessa, mutta emme ottaneet mukaan vertailuun. Sillä emme voineet olla täysin varmoja vastausten luotettavuudesta.

Näistä kysymyksistä tulee ilmi se, että tehtävän ohjeistus tulee antaa selkeästi ja yksityiskohtaisesti. Vaikka ohjeistus tehtäisiin kuinka yksityiskohtaisesti eivät tutkijat voi koskaan olla varmoja siitä ovatko haastattelut varmasti tehty juuri ohjeiden mukaan. Jotta me voisimme olla täysin varmoja haastattelujen oikeasta kulusta, täytyisi meidän tehdä haastattelut itse, jolloin tulokset olisivat suppeammat. Meidän täytyy opinnäytetyön tekijöinä siis olettaa että haastattelut ovat tehty ohjeiden mukaisesti ja arvioida inhimillisen virheen mahdollisuus tutkimustuloksissa. Tuloksia saattaa vääristää myös valitut vastaajat, sillä opiskelijoille annetuissa ohjeissa pyysimme noin 20 vastausta nuorilta. Jos nuorisotilassa on

lomakkeiden jakopäivänä ollut esimerkiksi 50 nuorta ovat ohjaajat tai opiskelijat saattaneet valita vastaajiksi vain sellaiset 20 nuorta, jotka osallistuvat useimmin hartauksiin, ovat tietoisempia omasta seurakunnastaan tai ovat kiinnostuneimpia seurakunnan toiminnasta. Me koemme, että näin laaja aineisto kertoo tutkimuksen kannalta oleelliset tulokset, vaikka muutamissa seurakunnissa vastaajat olisivatkin valittu edellä mainitulla tavalla.

Huomasimme aineistonkeruun jälkeen, että kokemusosion tuloksen vaikutta se, että haastattelukysymyksissä ei ole otettu huomioon sitä, että osa nuorista ei olekaan täyttänyt lomaketta kotiseurakunnassaan. Tällöin vastaajat ovat saattaneet hämmentyä siitä, että pitääkö heidän vastata kotiseurakuntansa tilanteesta vai sen seurakunnan tilanteesta, jonka nuorisotilassa he vastaushetkellä olivat.

Kokemukset -kohdassa moni vastaajista oli valinnut enemmän kuin yhden vastauksen lomakkeeseen. Asia askarruttaa siksi, koska esimerkiksi useissa lomakkeissa vastaajat olivat vastanneet vastauksella nuorisotilan yhteydessä sekä en tiedä kysymykseen: tarjoaako seurakuntasi nuorisotyö sinulle hiljentymisen paikkaa. Edellisen kaltaiset vastaukset voivat johtua siitä, että nuoret tietävät nuorisotilan yhteydessä olevasta hiljentymisen paikasta, mutta he eivät tiedä onko nuorisotilan ulkopuolella seurakunnan tarjoamaa hiljentymisen paikkaa. Vastanneet nuoret saattavat olla myös epävarmoja käsitteestä hiljentymisen paikka. Tätä käsitettä olisi pitänyt ehkä avata enemmän kyselylomakkeen alussa.

Mielenkiintoista olisi tietää, kuinka paljon kellonaika suhteessa nuortentilan aukioloaikaan vaikuttaa hartauteen osallistuvien nuorten määrään. Sillä nuorteniloissa vastausten mukaan oli yleisesti hyvä osallistujaprosentti, mutta yksi seurakunta, joka ilmoitti pitävänsä hartauden 15 minuuttia ennen sulkemisaikaa, sai vain kolmasosan nuorista osallistumaan hartauteen. Olisi myös mielenkiintoista tietää kuinka moni hartauteen osallistuvista nuorista osallistuu hartauteen kerätykseen jonkin merkinnän tai vastaavan rippikoulua, isoskoulutusta tai muuta vastaavaa varten. Monissa työntekijähaastatteluissa oli erikseen tahdottu korostaa sitä, että isoskoulutuksessa hartautilanteisiin osallistuu 100 prosenttia osallistujista. Me oletamme, että tämä luku on haluttu tuoda esiin vertailukohdaksi

matalankynnyksen toiminnan hartauselämään osallistumiseen. Lisäksi tätä on luultavasti korostettu sen takia, että se todistaa hartauselämän koskettavan jollakin tavalla suurinta osaa toimintaan osallistuvista nuorista.

6.2. Tutkimuksen kehittämisideat

Jos tekisimme tutkimuksen uudelleen, pitäisimme kyselylomakkeen strukturoituna. Nyt lomakkeessa on sekä strukturoituja, että puolistrukturoituja kysymyksiä. Ottaisimme tämän tutkimuksen avoimista kysymyksistä 10 - 20 eniten vastauksia saanutta ehdotusta ja kysyisimme nuorten mielipidettä esimerkiksi kysymyksellä rastita viisi mielestäsi tärkeintä ominaisuutta. Toinen kysymyksistä edelleen koskisi hartaustilannetta ja toinen hiljentymisen paikkaa.

Opinnäytetyömme aineistosta tuli niin laaja, että sen tutkimista olisi voinut jatkaa vielä moneen eri suuntaan. Esimerkiksi olisimme voineet vielä tutkia kuinka pääkaupunkiseudulla asuvat nuoret ovat vastanneet suhteessa muualla Suomessa asuviin nuoriin. Aineistosta olisi voinut vielä tutkia onko sukupuolten välisten vastausten välillä eroja, sekä tai onko ikä vaikuttanut vastauksiin. Myös monia muita asioita olisi voinut vielä tutkia vertailemalla eroja ja yhtäläisyyksiä erilaisten seurakuntien ja tilojen kesken.

Olisi voinut olla myös mielenkiintoista tutustua hiljentymisen tilojen historiaan, että onko niitä ollut seurakunnissa ja minkä takia niistä on luovuttu. Mielenkiintoista olisi myös nähdä ottaako mikään seurakunta huomioon näiden tilojen tarvetta, esimerkiksi tiloja remontoidessa ja uusia tiloja hankkiessaan. Tutkimus voisi olla mielenkiintoista toteuttaa uudestaan vaikka 10 vuoden kuluttua ja tehdä vertailua tähän tutkimukseen ja näihin tuloksiin.

6.3. Pohdinta

Vaikka opinnäytetyötämme olisi voinut lähteä kehittämään moneen eri suuntaan, koemme kuitenkin, että osasimme rajata opinnäytetyöhömmme sellaiset kysymykset joihin lähdimme alun perin etsimään vastauksia. Opinnäytetyötä oli

todella mielenkiintoista tehdä ja aihe oli molemmille tärkeä. Oli mielenkiintoista päästä näkemään miten hartauselämää on toteutettu ja millaisia hiljentymisen paikkoja on ympäri Suomea. Meillä molemmilla oli selkeät omat lempipaikkamme hiljentyä, oli hienoa lukea, että vieläkin nuorilla on selkeästi joku tärkeä paikka missä hiljentyminen on helppoa.

Opinnäytetyötä tehdessämme tulimme siihen lopputulokseen, että seurakunnan tiloja suunnitellessa tulisi ottaa huomioon mahdollisuus hiljentymiseen, oli se sitten samassa tilassa oleva paikka tai täysin erillinen tila, näin ollen nuoret voisivat kokea olevansa hartaushetkissä luontevasti ja pääsisivät rauhoittumaan. Opinnäytetyössämme tuli ilmi, että nuoret kaipaavat jatkuvuutta ja turvallisuutta, näin ollen hiljentymishetki tulisi järjestää aina samassa paikassa ja sen tulisi olla sellainen, ettei siihen kohdistuisi ulkoapäin tulevaa häiriötä hartauden aikana. Näistä asioista puhuttaessa nousi ilmoille kysymys siitä, että teemmekö turhaan jostakin tietyistä tilasta pyhää. Rippikoulu- ja nuorisotyössä korostetaan monesti, että Jumalaa voi kohdata jokaisessa hetkessä arkena, joten minkä takia tulisi erikseen kehittää nuorisotiloihin erillistä tilaa hiljentymiselle. Meidän mielestämme kuitenkin on tärkeää, että on joku tietty paikka joka on pyhitetty Jumalan kohtaamiseen. Arjen keskellä on joskus hyvä kokea pyhää ja koemme itse, että sen pyhän kokeminen rauhoittaa mieltä.

Olemme pohtineet myös tutkimuksen tarpeellisuutta ja sitä, että tullaanko tästä tutkimuksesta saatua informaatiota koskaan käyttämään seurakunnissa, joissa suunnitellaan esimerkiksi uusia tiloja. Tai tullaanko tätä työtä koskaan julkaisemaan missään, jolloin tieto tästä leviäisi useampaan seurakuntaan. Tiedämme, että työ tullaan julkaisemaan Diakonia-ammattikorkeakoulun toimesta ja tutkimusta tulee työssään käyttämään meidän itsemme lisäksi lähipiiriimme kuuluvat kollegat. Tuloksia voisi käyttää hyödyksi myös kirkonalan opetuksessa. Toivomme, että opinnäytetyöstämme on hyötyä kirkon työntekijälle esimerkiksi hartausopetuksessa tai vaikka hiljaisuuden retriittiä suunnitellessa.

Tulevina kirkonalan ammattilaisina koemme, että olemme ainakin itse saaneet hyviä keinoja tulevaisuuttamme varten, millä voisi kehittää seurakunnan hartauselämää. Vaikka emme itse menisikään tulevaisuudessa kirkolle töihin, halu-

amme silti omalta osaltamme kertoa tuttavillemme jotka seurakunnissa työskentelevät näistä tuloksista. Seurakunnat kun ovat lähes ainoita paikkoja jotka tarjoavat nuorille mahdollisuuden hartauksiin ja hiljentymiseen. Opinnäytetyöprosessi on kehittänyt kykyämme aikatauluttaa ja organisoida työtämme ja pakottanut tarkastelemaan omia työskentelytapojamme. Meille oli opettavaista havaita kuinka monipuolista seurakuntien nuorisotyön hartauselämä onkaan. Meillä molemmilla oli omat ennakko-oletuksemme kuinka nuorisotyön hartauselämää toteutetaan, mutta opinnäytetyöprosessin aikana olemme omaksuneet uusia tapoja ja joutuneet miettimään omaa tapaamme suunnitella hartauksia ja tiloja jossa niitä järjestämme. Tärkeää meille oli myös miettiä mitä hartaus merkitsee minulle itselleni. Ammatillisuutemme takia onkin hyvä muistuttaa itseämme siitä mitä tämä työ merkitsee minulle ja mitä pidän tärkeänä. Samalla olemme joutuneet pohtimaan kenelle teemme tätä työtä ja kuinka huomioimme nämä ajatukset jokapäiväisessä työssämme.

Jäimme miettimään myös sitä, että kuinka paljon vastustusta tällainen ”uuden” tuominen seurakunnissa aiheuttaa. Kuten monissa muissakin työyhteisöissä uusiin asioihin perehtyminen koetaan hirvittävän työlääksi ja hankalaksi ja usein vastauksena on, että: ” näin meillä on aina tehty ja näin on hyvä.” Toivomme kuitenkin, että työntekijät ymmärtäisivät miten jo pienillä asioilla tätä asiaa voi viedä eteenpäin, ymmärrämme sen, että kun elämme tällaisessa taloustilanteessa, niin kovin monella seurakunnalla ei ole varaa rakentaa täysin erillistä rakennusta hiljentymiselle. Kuitenkin nuorten vastauksista voisi lähteä poimimaan niitä yksinkertaisia toiveita ja aloittaa toteuttaminen niistä.

Hiljentymiseen ja hartauselämään on varmaankin niin monta tapaa suhtautua, kuin on ihmisiä. Joissain seurakunnan nuortentoiminnassa hartauksia ei järjestetä lainkaan, mutta esimerkiksi yksi seurakunnan nuorisotyöntekijä oli haastatteluvastauksessaan kommentoinut kysymystämme, ”Järjestetäänkö teillä hartauksia nuortentoiminnan yhteydessä?” vastauksella ”Kyllä, outoo jos ei olisi!”.

LÄHTEET

- Alasuutari, Pertti 1999. Laadullinen tutkimus. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010. Kohti tutkivaa ammattikäytäntöä. Opas Diakonia-ammattikorkeakoulun opinnäytetöitä varten. Tampere: Juvenes Print Oy.
- Elämä – Usko – Rukous 2001. Rippikoulusuunnitelma 2001. Viitattu 04.05.2013.
[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/85780A9E8154761EC225770A003912B4/\\$FILE/Rippikoulusuunnitelma%202001.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/85780A9E8154761EC225770A003912B4/$FILE/Rippikoulusuunnitelma%202001.pdf)
- Eskola, Kari & Suoranta, Juha 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Erätuuli, Matti; Leino, Jarkko; Yli-Luoma, Pertti 1994. Kvantitatiiviset analyysimenetelmät ihmistieteissä. Helsinki: Kirjapaino Oy
- Halme, Lasse 2010. Uskonto ja yksilö. Teoksessa Martin Ubani, Arto Kallioniemi & Juha Luodeslampi (toim.) Kokonaisvaltainen kasvatus, lapsi ja uskonto. Helsinki: Lasten Keskus Oy, 54–68.
- Hoikkala, Tommi & Sell, Anna (toim.) 2008. Nuorisotyötä on tehtävä: Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto
- Häkkinen, Tiina 2006. Näkökulmia kirkon nuorisotyöstä. Teoksessa Merja Kylmäkoski, Kimmo Lind, Timo Hintikka ja Tapio Aittola (toim.) 2006. Nuorten tilat. Sarja C. Oppimateriaaleja 9. Vaajakoski: Gummerus Kirjapaino Oy, 69–76.

- Häyrynen, Seppo 1990. Hiljaisuudelle avautuminen. Teoksessa Häyrynen, Seppo & Rissanen, Paavo. Elävä hiljaisuus. Helsinki: Kirjapaja, 11–81.
- Kallinen, Eija; Huttunen Timo 2005. Ennen meitä – 100 vuotta kristillistä nuorisotyötä. Teoksessa Paananen, Terhi; Tuominen Hans toim. Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja, 295–310.
- Kananen, Jorma 2008. kvantti – Kvantitatiivinen tutkimus alusta loppuun. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino.
- Katekismus 1999. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1999 käyttöön ottama suomennos.
- Köykkä, Arto 2014. Nuorisotyön alkeet ja jatko. Helsinki: Kirjapaja.
- Launonen, Pekka 2008. Kirkon nuorisotyö – Hengellisen, pedagogisen ja sosiaalisen kolmiyhteys. Teoksessa Tommi Hoikkala & Anna Sell (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä: Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto, 78–89.
- Launonen, Pekka i.a. Kristillisen nuorisotyön historia. Viitattu 6.10.2011. <https://online.diak.fi/p80801368/?launcher=false&fcsContent=true&pbMode=normal>
- Metsämuuronen, Jari 2006. Teoksessa Jari Metsämuuronen (toim.) Laadullisen tutkimuksen käsikirja. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy, 56–57; 83-84.
- Nieminen, Juha 2008. Vastavoiman hahmo – nuorisotyön yleiset tehtävät, oppimisympäristöt ja eetos. Teoksessa Tommi Hoikkala & Anna Sell (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä: Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto, 21–43.

Nuorisolaki 2006/72, 27.1.2006. Viitattu 23.4.2013.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=nuorisolaki>.

Pulkka, Emmi 2012. Rento meininki, tekemistä ja yhdessäoloa - Joensuun keskusta-alueen nuorisotilan tarpeet nuorten näkökulmasta.
https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/48248/Pulkka_Emmi.pdf?sequence=1

Ponds, Kenneth T, 2014. Spiritual Development with Youth. Reclaiming children and youth 23 (1), 58-61.

Rauas, Minna 2012. Ole hyvä! – nuorisotyön eettisyys kehittämishaasteena. Teoksessa Komonen, Katja; Suurpää, Leena ja Söderlund, Markus (toim.) Kehittyvä nuorisotyö. Helsinki: Hakapaino, 106–122.

Raunio, Antti 2003. Onko olemassa luterilaista spiritualiteettia? Teoksessa Olli-Pekka Vainio (toim.) Johdatus luterilaisen spiritualiteetin teologiaan. Helsinki: Kirjapaja, 11–36.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a. A. Aamenesta öylättiin. Sakraalitilan määritelmä. Viitattu 25.10.2014.
<http://www.evl2.fi/sanasto/index.php/Sakraalitila>

Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a. B. Aamenesta öylättiin. Spiritualiteetin määritelmä. Viitattu 3.5.2013.
<http://www.evl2.fi/sanasto/index.php/Spiritualiteetti>

Suomen evankelis-luterilainen kirkko, kirkon keskusrahasto, talousarvio vuodelle 2013 ja toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2013 – 2015 liiteosa. Viitattu 4.5.2013.
[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/E7E01EA0F399DCAAC225770F0044D0E9/\\$FILE/KKR%20talousarvio%202013,%20liiteosa.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/E7E01EA0F399DCAAC225770F0044D0E9/$FILE/KKR%20talousarvio%202013,%20liiteosa.pdf)

- Tapio, Teemu 2006. Metsästä raittia pitkin taloihin. Teoksessa Merja Kylmäkoski, Kimmo Lind, Timo Hintikka ja Tapio Aittola (toim.) 2006. Nuorten tilat. Sarja C. Oppimateriaaleja 9. Vaajakoski: Gummerus Kirjapaino Oy, 30–35.
- Tuominen, Hans 2005. Elän ja hengitän – nuoren spiritualiteetti. Teoksessa Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.) 2005. Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja, 35–52.
- Vastamäki, Jaana. Kyselylomaketutkimus: Tutkimusasetelman ja mittareiden valinta. Teoksessa Juhani Aaltola & Raine Valli (toim.) 2007, Ikkunoita tutkimusmetodeihin I - Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Jyväskylä: PS-kustannus, 126–138
- Vilka, Hanna 2005. Tutki ja kehitä. Helsinki: Tammi
- Vilka, Hanna 2007. Tutki ja mittaa – Määrällisen tutkimuksen perusteet. Helsinki: Tammi

LIITE 1. Ohjeistus opiskelijoille

KRK-harjoittelutehtävä, kevät 2013

Tehtävän tavoite on kartoittaa seurakuntien tarjoamia nuortentiloja ja erityisesti nuorisotyön tarjoamia hiljentymisenpaikkoja nuorille. Tehtävä koostuu kolmesta(3) osuudesta.

Tehtävään kuuluu :

*nuorille tarkoitettujen hiljentymisenpaikkojen kuvaaminen nuorille tarkoitetuissa tiloissa([KRKvalokuvatehtavaohjeistus.rtf](#))

*nuorisotiloista vastaavan työntekijän haastattelu([KRKtyontekijahaastattelu.rtf](#))

*Opiskelija tulostaa ja jakaa kyselylomakkeita([KRKkyselylomake2013.rtf](#)) täytettäväksi esimerkiksi nuorteniltaan. Muistathan huomioida tarpeellisen määrän kyniä. Nuoret täyttävät lomakkeet ja palauttavat sen täytettynä opiskelijalle. Opiskelija huolehtii lomakkeen tulostamisesta, jakamisesta, keräämisestä ja palauttamisesta. Lomakkeiden palautus tapahtuu kirjekuoressa osoitteeseen:

Eetu-Ville Mantere

Yhteiskouluntie 5 B 12

04400 JÄRVENPÄÄ

LIITE 2. Kyselylomake

Hei!

Olemme Eetu-Ville ja Henri ja opiskelemme Diakonia-ammattikorkeakoulussa Sosionomi(AMK)-kirkon nuorisotyönohjaajiksi. Teemme opinnäytetyötämme varten tutkimusta seurakuntien nuorisotiloista ja mahdollisista hartaus-/hiljentymisen paikoista. Meitä kiinnostaa saada tietoomme seurakunnan nuorisotyössä mukana olevien nuorten mielipiteitä ja ajatuksia. Eli tahdomme tietää mitä juuri SINÄ ajattelet.

Kyselyyn vastaamiseen menee noin 3-10 minuuttia ja kaikki vastaukset käsitellään luottamuksellisesti ja nimettömästi. Kiitos etukäteen!

A. TAUSTATIEDOT

1SUKUPUOLI

(ympyröi vastauksen edessä oleva numero)

1 MIES

2 NAINEN

2IKÄ

_____ VUOTTA

3SEURAKUNTA

_____

B. KOKEMUKSET (ympyröi valitsemasi vastauksen edessä oleva kirjain)

Hiljentymisenpaikalla tarkoitetaan paikkaa, joka on tarkoitettu hiljentymistä varten ja se voidaan muuntaa kyseiseen tarkoitukseen mistä tahansa tilasta. Esimerkiksi nuotiopaikka, kirkkosali, nuorisotilan siivouskomero tai mikä tahansa paikka voi olla käytössä kyseiseen tarkoitukseen.

1 Tarjoaako seurakuntasi nuorisotyö sinulle hartaus-/hiljentymisen paikkaa halutessasi:

- a) NUORISOTILAN YHTEYDESSÄ
- b) NUORISOTILAN ULKOPUOLELLA
- c) EI OLE
- d) EN TIEDÄ

2 Tunnetko tarvetta hartaus-/hiljentymisen paikalle:

- a) USEIN
- b) MELKO USEIN
- c) HARVOIN
- d) EN KOSKAAN

3 Mahdollisuuksiesi mukaan kuinka usein osallistut nuorisotyön tarjoamaan hartauteen/hiljentymishetkeen?

- a) USEIN
- b) MELKO USEIN
- c) HARVOIN
- d) EN KOSKAAN
- e) EI OLE TARJOLLA

C. VAPAA SANA (Vastaa omin sanoin. Tarvittaessa jatka paperin kääntöpuolelle)

1 Millainen on mielestäsi hyvä hartaushetki?

2 Millainen olisi hyvä hartaus-/hiljentymisen paikka?

(Millainen ympäristö, minkä kokoinen, mitä esineitä/välineitä sieltä voisi löytyä yms.)

KIITOS VASTAUKSISTASI !

LIITE 3. Seurakunnan nuorisotilan työntekijän haastattelu

SEURAKUNNAN NUORISOTILAN TYÖNTEKIJÄN HAASTATTELU

Haastattele nuorisotilan vastaavaa tai nuorisotilasta vastuussa olevaa aikuista työntekijää.

Haastattelukysymykset, joihin työntekijöiltä pyritään saamaan lyhyehköt vapaamuotoiset vastaukset:

1. Kuinka monta ihmistä seurakuntaanne kuuluu?
2. Millaista nuorten toimintaa teillä järjestetään viikoittain?
  - Missä toiminta järjestetään?
3. Järjestetäänkö teillä hartauksia nuortentoiminnan yhteydessä?
  - Kuinka suuri osa nuorista niihin osallistuu?
4. Kuinka monta pääasiassa nuorille tarkoitettua tilaa teillä on seurakuntanne käytössä?
5. Kuinka monta hiljentymisenpaikkaa teillä on tarjota nuorille?
  - Moniko niistä on nuorille tarkoitettun tilan välittömässä läheisyydessä?
6. Jos teillä ei ole erillistä hiljentymisenpaikkaa nuorille tarkoitettun tilan yhteydessä, mutta teillä järjestetään hartauksia, kuinka käytännön toteutus on järjestetty?

Kirjoita työntekijän vastaukset muistiin ja liitä vastauksen mukaan aina kysymys.

Vastauksia voit referoida, mikäli se ei heikennä vastausten informaatioarvoa.

LIITE 4. Valokuvaohjeistus opiskelijalle

OTA HARJOITTELUPAIKASSASI 5 VALOKUVAA.

VALOKUVISTA TULEE NÄKYÄ NUORTEN SILMIN:

1.Valokuvassa: HARTAUS/HILJENTYMISPAIKKA

(Tarkoitus tässä kuvassa on kuvata paikka, jossa pääasiallisesti järjestetään hartaudet.)

2.Valokuvassa: HARTAUKSESSA KÄYTETTÄVÄ MATERIAALI/REKVISIITTA (kuten ne ovat aseteltuna

hartauksilanteessa)

3.Valokuvassa: NUORTENTILA ULKOA

4.Valokuvassa: NUORTENTILAN YLEISNÄKYMÄ sisältä)

5.Valokuvassa: HARTAUS/HILJENTYMISHETKI NUORTEN SILMIN (mikäli mahdollista)

6. Valokuvassa: HILJENTYMISENPAIKKA (Hiljentymisenpaikalla tarkoitetaan paikkaa/tilaa, joka on tarkoitettu hiljentymiselle. Se voidaan tarvittaessa muuntaa hartaushetkeä varten mistä tahansa tilasta, kuten nuotiopaikasta, kirkkosalista, nuorisotilan siivouskomerosta yms. Toiseksi sen tulee sijaita pääasiassa nuorille tarkoitettun tilan välittömässä läheisyydessä!)

Tämän lisäksi ota kuva jokaisesta hiljentymisentalasta, joka ei sisälly kuviin 1 ja 6 (näihin voi sisältyä hiljainen huone, kirkkosali, tai mikä tahansa paikka, jossa nuori voi hiljentyä).

Jos olet yhtään epävarma, mitä sinun tulee kuvata, ota rohkeasti yhteyttä meihin sähköpostilla: henri.maki-kahma@student.diak.fi tai eetu-ville.mantere@student.diak.fi

HUOMIOITHAN ETTÄ NUORET EIVÄT SAA ESIINTYÄ VALOKUVISSA. TYÖNTEKIJÄT SAAVAT NÄKYÄ HALUTESSASI, MUTTA LUVAN KYSYMINEN ON KOHTELIASTA.

Kuvan nimeäminen:

_1.JPG”(kuva hartaus/hiljentymispaikasta) _3.JPG”(kuva nuortentilasta ulkoa)

ESIMERKIKSI JOS OLET HARJOITTELUSSA JÄRVENPÄÄN SEURAKUNNASSA JAOLET OTTANUT KUVAN NUORTENTILAN YLEISNÄKYMÄ (sisältä) KIRJOITA NÄIN:

JÄRVENPÄÄNSEURAKUNTA_4.JPG

KUVAN LISÄÄMINEN:

1. Mene osoitteeseen: <http://s1356.photobucket.com/>

2. Kirjaudu sisään seuraavilla tunnuksilla:

käyttäjänimi: KRKharjoittelu13

salasana: seurakunta13

3. Valitse yläpalkista "UPLOAD"

4. Olet "Upload from Computer" -välilehdellä.

a) valitse "Upload to" -alasvetovalikosta oikea kansio. (Järvenpää, Pieksämäki, Kauniainen)

b) Klikkaa "Browse files" ja valitse valokuvasi. (useita saat kun käytät apuna "shift" tai "Ctrl" -näppäimiä)

c) Kuva(t) lisääntyvät samantien. (halutessasi voit asettaa kuvalle otsikon "Add Title..." -kenttään)

5. Kiitos! Kuvat ovat nyt lisättynä palvelimelle.